

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
EXECUTIVE MBA

Η Διαχείριση κινδύνων και η εκμετάλλευση ευκαιριών μέσα από τα κριτήρια ESG στη διαδικασία λήψης σημαντικών επιχειρηματικών αποφάσεων.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ

A.M. 2152022003

Επιβλέπων καθηγητής

ΔΡ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Γ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2023

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

**UNIVERSITY OF THE
AEGEAN**

**SCHOOL OF BUSINESS
DEPARTMENT OF BUSINESS ADMINISTRATION**

Εργασία υποβληθείσα στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Διοίκηση Επιχειρήσεων για Στελέχη – Executive MBA.

2022-2023

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους ανθρώπους που με στήριξαν καθ' όλη την διάρκεια του προγράμματος σπουδών μου στο πρόγραμμα του Executive MBA του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Ευχαριστώ την οικογένειά μου για την στήριξη που μου παρείχαν και τους φίλους μου, τον επιβλέπων καθηγητή Δόκτωρ Χριστόπουλο Απόστολο, τους καθηγητές του πανεπιστημίου, τα στελέχη της γραμματείας και ψηφιακής υποστήριξης, τους συμφοιτητές μου που βοήθησαν κατά τη διάρκεια της φοίτησης και δημιούργησαν ένα ευχάριστο περιβάλλον φοίτησης, υποστήριξη και τις δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε. Ευχαριστώ τους συνεργάτες μου στην δουλειά, που έδειξαν την πρόθυμη κατανόηση και με στήριξαν για να ολοκληρώσω το πρόγραμμα σπουδών μου. Επιπλέον ευχαριστώ το φιλόξενο νησί της Χίου και τους ανθρώπους της που κατά τη διάρκεια της διαμονής μας για την παρακολούθηση των μαθημάτων, επέδειξαν φιλικότητα και φιλοξενία.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η Διαχείριση κινδύνων και η εκμετάλλευση ευκαιριών μέσα από τα κριτήρια ESG στη διαδικασία λήψης σημαντικών επιχειρηματικών αποφάσεων.

Περιεχόμενα

<i>Περιεχόμενα διαγραμμάτων</i>	5
1. Εισαγωγή	7
1.1 Περίληψη	7
1.2 Abstract	8
1.3 Εισαγωγή	9
1.4 Ιστορική Ανασκόπηση κριτηρίων ESG	10
2. Βιβλιογραφική Επισκόπηση	13
2.1 Οι Κίνδυνοι	13
2.2 Οι Ευκαιρίες	14
2.3 Η εφαρμογή των κριτηρίων ESG	15
2.4 Επιχειρηματικές Αποφάσεις	16
2.5 Οι Κρίσιμοι Παράγοντες της Λήψης Αποφάσεων	17
2.6 Διαχείριση Κινδύνων	18
2.7 Διαχείριση Ευκαιριών	20
2.8 Πλεονεκτήματα και ενισχύσεις	21
2.9 Μειονεκτήματα και δυσκολίες	24

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

2.10	Κατηγορίες δεικτών ESG	26
2.10.0	Κατηγορίες	26
2.10.1	Περιβαλλοντικοί Δείκτες (Environmental).....	26
2.10.2	Κοινωνικοί Δείκτες (Social)	27
2.10.3	Διακυβερνητικοί Δείκτες (Governance).....	27
2.11	Μέτρηση δεικτών ESG	27
2.12	Σύστημα βαθμολόγησης ESG.....	28
2.13	Κριτήρια ESG στην Ευρώπη και στην Ελλάδα	29
3.	Έρευνα.....	33
3.1	Διατύπωση Ερευνητικών υποθέσεων.....	33
3.2	Μεθοδολογία και Ανάλυση δείγματος	34
3.3	Αποτελέσματα Έρευνας Ερωτηματολογίου	36
3.4	Διατύπωση Συμπερασμάτων	52
3.4.1	Συμπεράσματα	52
3.4.2	Περιορισμοί Έρευνας	54
4.	Βιβλιογραφία	55
5.	Παράρτημα	59

Περιεχόμενα διαγραμμάτων

Figure 1 - Σε ποιο κλάδο δραστηριοποιείται η επιχείρησή σας;	36
Figure 2 - Ποιο είναι το μέγεθος της οντότητας σύμφωνα με τα ΕΛΠ;	37
Figure 3 - Σε ποια περιοχή δραστηριοποιείται η επιχείρησή σας;	38
Figure 4 - Πόσα έτη δραστηριοποιείται η επιχείρηση;	38
Figure 5 - Είστε γνώστης των κριτηρίων ESG ή η επιχείρηση που απασχολείτε εφαρμόζει κριτήρια ESG;	39
Figure 6 - Θεωρείτε πως η εφαρμογή των κριτηρίων ESG βοηθάει στο μετριασμό των κινδύνων κατά τη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών και επενδυτικών αποφάσεων;	40
Figure 7 - Θεωρείτε πως η εφαρμογή των κριτηρίων ESG διευκολύνει τη διερεύνηση για εκμετάλλευση ευκαιριών κατά τη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών και επενδυτικών αποφάσεων;	40
Figure 8 - Έχετε διερευνήσει κινδύνους, για τη λήψη επιχειρηματικών ή επενδυτικών αποφάσεων, μέσω των κριτηρίων ESG; Αν ναι σε ποιο στάδιο το καταφέρατε;	42
Figure 9 - Έχετε εντοπίσει εκμετάλλευση ευκαιριών, για τη λήψη επιχειρηματικών ή επενδυτικών αποφάσεων, μέσω των κριτηρίων ESG; Αν ναι σε ποιο στάδιο το εξακριβώσατε;	42
Figure 10 - Ποια θεωρείτε είναι μια σημαντική ευκαιρία για τη λήψη επιχειρηματικής ή επενδυτικής απόφασης, που εντοπίσατε, μέσω της διαδικασίας Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης ESG, κατά τη διαδικασία λήψης μιας σημαντικής επιχειρηματικής ή επενδυτικής απόφασης;	43
Figure 11 - Θεωρείτε πως η διαδικασία ανάλυσης της Βιώσιμης Ανάπτυξης, για τη λήψη σημαντικών επιχειρηματικών ή επενδυτικών αποφάσεων έχει πλεονεκτήματα;	44
Figure 12 - Κατά τη λήψη μιας σημαντικής απόφασης, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG πόσο θα συμφωνούσατε σε προτεραιότητα για τα Περιβαλλοντικά Κριτήρια;	46

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Figure 13 - Κατά τη λήψη μιας σημαντικής απόφασης, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG πόσο θα συμφωνούσατε σε προτεραιότητα για τα Κοινωνικά Κριτήρια;	47
Figure 14 - Κατά τη λήψη μιας σημαντικής απόφασης, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG πόσο θα συμφωνούσατε σε προτεραιότητα για τα Διακυβερνητικά Κριτήρια;	47
Figure 15 - Είστε μια επιχείρηση που εφαρμόζει κριτήρια ESG. Θα προτιμούσατε να συνεργαστείτε με άλλη επιχείρηση που εφαρμόζει Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης, ακόμα και αν είχε μεγαλύτερο κόστος βραχυχρόνια;	49
Figure 16 - Είστε μια εταιρεία που εφαρμόζει κριτήρια ESG. Κατά τη λήψη μιας επιχειρηματικής ευκαιρίας, που όμως δεν συμβαδίζει με τα κριτήρια ESG, θα προχωρούσατε σε απόφαση που θα απέφερε καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα, παρότι δεν θα εντασσόταν βραχυπρόθεσμα	51

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

1. Εισαγωγή

1.1 Περίληψη

Με το παρόν ερευνητικό έργο, εξετάζουμε τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις μπορούν να διαχειριστούν κινδύνους και την εκμετάλλευση ευκαιριών ενσωματώνοντας τα κριτήρια ESG στην στρατηγική τους. Σε έναν σύγχρονο επιχειρηματικό κόσμο η λήψη σημαντικών επιχειρηματικών αποφάσεων διαμορφώνεται από τα κριτήρια της Βιωσιμότητας, της Κοινωνικής Ευθύνης και τα Περιβαλλοντικά – Κοινωνικά – Διακυβερνητικά κριτήρια. Η επιτυχής διαχείριση κινδύνων και ευκαιριών οδηγεί σε μια βιώσιμη στρατηγική διαχείρισης ESG, που ανοίγει νέες προοπτικές και προσφέρει ένα πλαίσιο που ενσωματώνει την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική δικαιοσύνη και την διαφάνεια στην διαχείριση της επιχείρησης.

Πρώτον, αναλύουμε τη διαδικασία αξιολόγησης των ESG παραγόντων και τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζουν την επιχειρηματική στρατηγική. Δεύτερον, εξετάζουμε πώς η συστηματική παρακολούθηση και αντιμετώπιση κινδύνων μπορεί να βελτιώσει την απόδοση της επιχείρησης και να δημιουργήσει ευκαιρίες για αειφόρο ανάπτυξη.

Επιπροσθέτως, εξετάζουμε πώς η ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG μπορεί να συμβάλει στην βελτίωση της φήμης της επιχείρησης, στην αύξηση της προσέλκυσης επενδύσεων και στην ανάπτυξη στενών σχέσεων με ενδιαφερόμενα μέρη. Τέλος, αναδεικνύουμε τη σημασία της συνεχούς προσαρμογής στα κριτήρια ESG, δεδομένης της δυναμικής φύσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Συνοψίζοντας, η επιτυχής διαχείριση κινδύνων και ευκαιριών μέσω των κριτηρίων ESG αποτελεί βασικό στοιχείο για την ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρηματικών στρατηγικών και την δημιουργία αξίας για την επιχείρηση, την κοινωνία και το περιβάλλον.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Λέξεις Κλειδιά: Κριτήρια ESG, Κίνδυνοι, Ευκαιρίες, Διαχείριση, Επενδυτικές Αποφάσεις, Διαχείριση Κινδύνων και Ευκαιριών

1.2 Abstract

In the current project Thesis, we examine how companies can manage risks and exploit opportunities by integrating ESG criteria into their strategy. In a modern business world, the making of important business decisions is shaped by the criteria of Sustainability, Social Responsibility and Environmental - Social - Intergovernmental criteria. Successful management of risks and opportunities leads to a sustainable ESG management strategy, which opens up new perspectives and offers a framework that integrates environmental protection, social justice and transparency in business management. we will analyze the process of evaluating ESG factors and how they affect business strategy. Second, we examine how systematic risk monitoring and management can improve business performance and create opportunities for sustainable growth. In addition, we examine how the integration of ESG criteria can contribute to improving the company's reputation, increasing investment attraction and developing close relationships with stakeholders. Finally, we highlight the importance of continuous adaptation to ESG criteria, given the dynamic nature of the business environment. Research was taken place also for to enhance the findings.

GR: Λέξεις Κλειδιά: Κριτήρια ESG, Κίνδυνοι, Ευκαιρίες, Διαχείριση, Επενδυτικές Αποφάσεις, Διαχείριση Κινδύνων και Ευκαιριών

EN: Keywords: ESG Criteria, Business decisions, Investment decisions, Risks, Opportunities, Management, Risk Management, Opportunities Management.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

1.3 *Εισαγωγή*

Τα κριτήρια ESG αναφέρονται σε ένα σύνολο παραμέτρων που μετρούν την απόδοση μιας επιχείρησης σε θέματα περιβάλλοντος (Environmental), κοινωνικής ευθύνης (Social), και διακυβέρνησης (Governance). Αυτά τα κριτήρια χρησιμοποιούνται για να αξιολογήσουν τον τρόπο με τον οποίο μια επιχείρηση διαχειρίζεται τις επιπτώσεις της στο περιβάλλον, τις σχέσεις της με τους εργαζομένους, τους πελάτες και τις κοινότητες, καθώς και τη δομή της διακυβέρνησης της. Τα κριτήρια Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβερνητικής Βιωσιμότητας (ESG) αποτελούν ένα σημαντικό πλαίσιο για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών στις επιχειρήσεις. Η διαδικασία της ανάλυσης και διαχείρισης κινδύνων ή και ευκαιριών απαιτεί από τις επιχειρήσεις να λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις που καθορίζουν την στρατηγική τους και την λειτουργικότητά τους. Από την αντίληψη περί των κλιματικών αλλαγών και των έντονων κοινωνικών ανισορροπιών εμφανίστηκε η τάση για την καταπολέμηση αυτών των συνθηκών με σκοπό να ενταχθούν πολιτικές επιχειρηματικές που θα προστατεύουν το περιβάλλον και την κοινωνία που δραστηριοποιούνται, δηλαδή θα λειτουργούν με σεβασμό στο περιβάλλον και τους ανθρώπους.

Τα κριτήρια ESG αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο για του προαναφερθέντες σκοπούς, έχει ξεκινήσει παγκόσμια κατεύθυνση ένταξης των μεγάλων επιχειρήσεων, καθότι όμως καλεί τις επιχειρήσεις στην υλοποίηση της Αειφόρου Ανάπτυξης, παρατηρείται πως μικρότερες επιχειρήσεις δεν προσφεύγουν σε στην κατεύθυνση Βιώσιμης Ανάπτυξης είτε λόγω κόστους είτε λόγω διαφορετικών εμπορικών προτεραιοτήτων βραχυπρόθεσμα.

Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνήσουμε πώς επηρεάζονται οι αποφάσεις διαχείρισης των κινδύνων και των ευκαιριών στις επιχειρήσεις ενσωματώνοντας τα κριτήρια Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβερνητικής Βιωσιμότητας (ESG). Θα εξετάσουμε πώς οι άμεσα ενδιαφερόμενοι των επιχειρήσεων καταφέρνουν να εντοπίσουν, υπό συνθήκες, διάφορες ευκαιρίες που παρουσιάζονται για μια επιχείρηση αλλά και τους κινδύνους, οι οποίοι εγκυμονούν στην δραστηριοποίηση του επιχειρείν, ενώ ταυτόχρονα τους δίνεται ένα εργαλείο Διαχείρισης της οντότητας. Από τα στοιχεία που προκύπτουν από τις εκθέσεις Βιώσιμης Ανάπτυξης κατά τα

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

διάφορα στάδια υλοποίησής της καθώς και οι πληροφορίες που συλλέγονται για το σκοπό αυτό προσφέρουν ένα δυνατό εργαλείο για την Διοίκηση, για σημαντικές αποφάσεις που καλείται να πάρει. Επιπλέον το εργαλείο των κριτηρίων ESG καταφέρνει να δώσει και στοιχεία για περαιτέρω πληροφόρηση και διαχείριση των διάφορων επενδυτών κατά την απόφαση υλοποίησης και μη επενδύσεων τόσο σε μια ξεχωριστή οντότητα αλλά και σε ολόκληρο τον κλάδο.

Για τη διερεύνηση των ερωτημάτων και της υλοποίησης της εργασίας έγινε ανασκόπηση σε βιβλιογραφικές αναφορές και άρθρα, ενώ ταυτόχρονα συλλέξαμε δεδομένα με τη χρήση ερωτηματολογίου, όπου και επισυνάπτεται σε παράρτημα της εργασίας, και βοήθησε για να καταλήξουμε σε διάφορα συμπεράσματα.

1.4 Ιστορική Ανασκόπηση κριτηρίων ESG

Τα κριτήρια ESG – Environmental, Social and Governance – κριτήρια Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Διακυβέρνησης, αλλιώς και Αειφόρος Ανάπτυξη, πηγάζουν από μια αντίληψη που επιδιώκει την ισορροπημένη ανάπτυξη, μεταξύ παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών και τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων με στόχο τη επίτευξη των εμπορικών σκοπών της επιχείρησης ενώ ταυτόχρονα παρέχεται προστασία στο περιβάλλον, σεβασμός στους ανθρώπους και ορθή διακυβέρνηση της οντότητας. Στο άρθρο του ο George Serafeim, δημοσιευμένο στο Harvard Business Review, κάνει αναφορά για την σημαντικότητα της αντίληψης της απόδοσης με προσέγγιση εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG. Μάλιστα δημοσιεύει πως μέχρι και τα μέσα του 2010 λίγοι επενδυτές έδειχναν ενδιαφέρον και έδιναν σημασία στα δεδομένα των εταιρειών για τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και διακυβερνητικά κριτήρια και συμπεραίνει πως η πρόθεση των εταιρειών να εντάξουν στη στρατηγική τους τα κριτήρια ESG είναι αυτό που θα δώσει την βέλτιστη απόδοση στην παραγωγικότητα των επιχειρήσεων (George Serafeim, 2020). Οι Eccles g. Robert και George Serafeim, δημοσιεύουν άρθρο στο Business Harvard Review το Μάιο του 2013, όπου κάνουν αναφορά στην εφαρμογή των κριτηρίων ESG και δίνουν έναν συνοπτικό ουσιαστικό οδηγό για τις επιχειρήσεις για να διαχειριστούν ορθά την εφαρμογή αυτών των

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

κριτηρίων και πώς να αποτιμήσουν με δεδομένα τις επιπτώσεις των αποφάσεών τους και τη διαχείριση των αποτυπωμάτων τους από την επιχειρηματική τους δραστηριότητα (Eccles G. Robert & George Serafeim, 2013). Από την έρευνά τους ακολουθείται το συμπέρασμα ήδη εφαρμόζονται τα κριτήρια αλλά από αρκετά λίγες εταιρείες συγκριτικά με το σύνολο των ενεργών επιχειρήσεων (1000/60000) και στο μέλλον προσδοκούν πως όλο και περισσότερες επιχειρήσεις θα εντάσσουν στρατηγικές βιώσιμης ανάπτυξης. Το 2016 γίνεται αναφορά σε άρθρο περί της βιωσιμότητας από τους Tensie Whelan και Carly Fink, και τα πλεονεκτήματα που αποφέρει η αειφόρος ανάπτυξη με μακροπρόθεσμο ορίζοντα για τις επιχειρήσεις. Από την έρευνά τους ανακαλύπτουν τα πλεονεκτήματα και τις βελτιωμένες αποδόσεις που έχουν οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν στρατηγική με κατεύθυνση την βιώσιμη ανάπτυξη και την δημιουργία πλεονεκτήματος σε κουλτούρα και ανθρώπινο δυναμικό που συνδυάζεται με αυτούς τους παράγοντες (Whelan Tensie & Fink Carly, 2016).

Ήδη από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα τα κράτη και οι εταιρείες είχαν ήδη αρχίσει να αναγνωρίζουν τους παράγοντες της αλλαγής κλιματικών αλλαγών, αλλά και της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Συνειδητοποίησαν πως αυτοί οι παράγοντες επηρεάζουν την παραγωγή μακροχρόνια καθώς και έχουν σημαντική επιρροή κατά τη λήψη των επιχειρηματικών αποφάσεων. Το σημαντικό ιστορικό σημείο, όπου έγινε κοινά αποδεκτό από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα την δέσμευση για την καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών και την τήρηση αυτών των δεσμεύσεων, ήταν το «Πρωτόκολλο του Κιότο για τις κλιματικές αλλαγές», το οποίο θεσπίστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 1997 στο Κιότο (Wikipedia , Kyoto Protocol, 2023). Εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με την από την 25^η Απριλίου 2002 Απόφαση του Συμβουλίου. Σε πιο πρόσφατο χρονικό ορίζοντα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/2088 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Νοεμβρίου 2019 θεσπίστηκε ο κανονισμός για την προώθηση των συμμετεχόντων σε χρηματοπιστωτικές αγορές για την ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG και για την προώθηση των μοντέλων Βιώσιμης Ανάπτυξης για τις χρηματοπιστωτικές αγορές. Αναλύοντας μέσα στο πλαίσιο του επιχειρείν και της δραστηριοποίησης για την παραγωγή, το μοντέλο κριτηρίων ESG που εντάσσει η επιχείρηση εκφράζεται ως ένα μοντέλο

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

δραστηριοποίησης της οντότητας σε σχέση με το αποτέλεσμα που τα παράγωγα αγαθά επηρεάζουν και συνεισφέρουν σε ένα μοντέλο αειφόρου ανάπτυξης. Η αειφόρος ανάπτυξη προέρχεται από έννοιες όπως είναι η πράσινη ανάπτυξη ή αλλιώς πράσινη οικονομία, δηλαδή οικονομικά μοντέλα, τα οποία επιτυγχάνουν τους οικονομικούς σκοπούς τους οι επιχειρήσεις ενώ ταυτόχρονα μειώνουν περιβαλλοντικούς κινδύνους και οικολογικές απειλές.

Η ωρίμανση των οικονομιών και της εκθετικής αύξησης της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών, αναγνωριζόμενη στο σήμερα ως η 4^η βιομηχανική επανάσταση, στο επίπεδο που σήμερα εντοπίζουμε, παρατηρήθηκε από διάφορους φορείς η κατά τόπους αλόγιστη κατασπατάληση πόρων, υλικών και αγαθών για την εξ' ιδίαν παραγωγή, η ανθρώπινη θυσία χρόνου και κόπου για να καλυφθεί η ζήτηση αγαθών και η διακυβέρνηση των επιχειρηματικών οντοτήτων χωρίς πυξίδα και ισοτιμία στα κοινωνικά μέλη που απασχολούνταν. Τα κριτήρια ESG, όπως αποκαλούνται, είναι ένα εργαλείο πληροφόρησης, μέτρησης και αξιολόγησης προς τους επενδυτές, τους επιχειρηματίες, τους καταναλωτές, τους αναλυτές και λοιπούς ενδιαφερόμενους τόσο του εσωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης αλλά και του εξωτερικού της περιβάλλοντος, αναφορικά με τον αντίκτυπο που σημειώνει η δραστηριότητα μια επιχείρησης σε επίπεδο περιβάλλοντος, κοινωνίας αλλά και διακυβέρνησής της (Sulkowski A., Jebe R., 2022). Η γενική ιδέα αναφέρεται στις ανησυχίες για το κλίμα, τη βιοποικιλότητα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την κοινωνική ανισότητα, τα οποία συνέβαλαν επίσης στην ανάπτυξη των κριτηρίων ESG. Έρχεται να ερευνήσει και να δώσει πληροφόρηση για σε ερωτήματα που φέρουν ανησυχίες για τον πλανήτη και πώς θα προσαρμόσουν οι επιχειρήσεις την ανάπτυξή τους με μετρίαση της ανάλωσης πόρων και της πορείας της ανάπτυξής τους σε κατεύθυνση προς μια βέλτιστη χρήση των πόρων, με σεβασμό στο περιβάλλον που δραστηριοποιείται η επιχείρηση, δηλαδή το φυσικό περιβάλλον, την κοινωνική ισότητα αλλά και την εμπορική της επιτυχία (Eccles R.G., Lee L.E., Strohle J. C., 2019).

Τα κριτήρια ESG είναι σημαντικά καθώς προσφέρουν ένα πλαίσιο για την αξιολόγηση του βιωσιμότητας μιας επιχείρησης. Η ενσωμάτωση των ESG παραμέτρων στις επιχειρηματικές δραστηριότητες μπορεί να έχει θετικά αποτελέσματα για την επιχείρηση, την κοινωνία και το

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

περιβάλλον. Αυτό περιλαμβάνει μείωση των κινδύνων, βελτίωση της φήμης, ενίσχυση της σχέσης με τους επενδυτές και την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων για βιώσιμες πρακτικές. Οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τα κριτήρια ESG για την ανάπτυξη στρατηγικών που συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη και τη δημιουργία αξίας. Αυτές οι στρατηγικές μπορεί να περιλαμβάνουν μέτρα για τη μείωση των εκπομπών ρύπων και λοιπών επιβλαβών υλικών στο περιβάλλον, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, την προώθηση της πολυπολιτισμικότητας και τη βελτίωση της διακυβέρνησης της οντότητας (EUR-Lex, 2011, Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη). Έτσι τα κριτήρια Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβερνητικής Βιωσιμότητας (ESG) αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία στον επιχειρηματικό κόσμο γιατί δίνουν ένα επιπλέον εργαλείο κατά την διαδικασία αποφάσεων επιχειρηματικών και επενδυτικών.

2. Βιβλιογραφική Επισκόπηση

2.1 Οι Κίνδυνοι

Διαφορετικοί και πολλοί δείκτες που προσπαθούν να μετρήσουν τα είδη των κινδύνων φέρουν την έννοια ότι οι κίνδυνοι αποτελούν μια πολύπλευρη έννοια, που καλύπτεται από πολλά νοήματα (Janney & Dess, 2006), και συνδέεται με ανεπιθύμητες ενέργειες χωρίς τον περιορισμό της ύπαρξης αρνητικού αποτελέσματος προτού αυτό συμβεί. Ο κίνδυνος στο πλαίσιο των κριτηρίων ESG αφορά σε παράγοντες ή γεγονότα που μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά την επιχείρηση. Σε ομαδοποίηση των κινδύνων μπορούμε να τους δούμε υπό το πρίσμα της αξιολόγησης των κριτηρίων ESG σε αντίστοιχα κινδύνους Περιβαλλοντικούς, Κοινωνικούς και Διακυβέρνησης της εταιρείας. Οι Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι μπορεί να σχετίζονται με περιβαλλοντικά θέματα, όπως φυσικές καταστροφές, κλιματικές αλλαγές, και περιβαλλοντικές προστασίες (Chen H-M, Kuo T-C, Chen J-L, 2022). Μια εταιρεία που αγνοεί αυτούς τους

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

κινδύνους μπορεί να αντιμετωπίσει απώλειες, αντικρούσει νομικά προβλήματα, και να υποστεί φθίνουσα επιχειρηματική αξία. Οι Κίνδυνοι Κοινωνικοί σχετίζονται με κοινωνικές προκλήσεις, όπως ανθρώπινα δικαιώματα, εργατικά θέματα, και κοινωνικές επιπτώσεις της επιχείρησης. Παραδείγματα περιλαμβάνουν απεργίες εργαζομένων ή διαδηλώσεις κατά της εταιρείας, που μπορούν να προκαλέσουν αναταραχές και απώλεια φήμης. Οι Κίνδυνοι Διακυβέρνησης αφορούν προβλήματα διακυβέρνησης, όπως διαφθορά, έλλειψη διαφάνειας, και συγκρούσεις συμφερόντων στην εταιρεία. Η ανεπαρκής διαχείριση αυτών των κινδύνων μπορεί να οδηγήσει σε νομικά προβλήματα και απώλεια επενδυτών.

2.2 *Οι Ευκαιρίες*

Η ευκαιρία, από την άλλη πλευρά, αναφέρεται σε παράγοντες ή γεγονότα που μπορούν να οδηγήσουν σε οικονομικά ή κοινωνικά οφέλη για την επιχείρηση. Οι ευκαιρίες αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν ενδεικτικά την Ανακάλυψη Νέων Αγορών, τη δημιουργία Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος και τη Καινοτομία. Η εφαρμογή κριτηρίων ESG μπορεί να οδηγήσει την εταιρεία στην Ανακάλυψη Νέων Αγορών, δηλαδή σε νέες αγορές και καταναλωτικά στρώματα που αναζητούν προϊόντα και υπηρεσίες με υψηλά πρότυπα βιωσιμότητας. Η εταιρεία που ενσωματώνει την ESG στρατηγική της μπορεί να δημιουργήσει Ανταγωνιστικό Πλεονέκτημα, καθώς η καλή διαχείριση των κριτηρίων ESG μπορεί να προσελκύσει πελάτες και επενδυτές. Η προσαρμογή στα κριτήρια ESG μπορεί να ενθαρρύνει την Καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν λύσεις σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα.

Η εφαρμογή των κριτηρίων Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβερνητικής Βιωσιμότητας από μια εταιρεία ανοίγει νέους ορίζοντες για τη διαχείριση και την εκμετάλλευση των ευκαιριών στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβερνητικής Βιωσιμότητας. Διασφαλίζει μια πιο βιώσιμη, ανταγωνιστική και κοινωνικά υπεύθυνη επιχείρηση ενώ προσφέρει και περαιτέρω διαδικασίες και εργαλεία για τη διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών αφού έχει χαρτογραφήσει αντίστοιχα τους κινδύνους και τις ευκαιρίες, σύμφωνα και

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

με τους εμπορικούς σκοπούς της και τη Στρατηγική της. Η ανάγκη αυτή έχει εξελίξει τα κριτήρια Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβερνητικής Βιωσιμότητας από προσθετικά και βοηθητικά στοιχεία σε κρίσιμες παραμέτρους λήψης σημαντικών επιχειρηματικών και επενδυτικών αποφάσεων, οι οποίες αποφάσεις επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα, την απόδοση και τη διαχείριση των επιχειρήσεων.

2.3 *Η εφαρμογή των κριτηρίων ESG*

Για να περιηγηθούν στον περίπλοκο κόσμο της Αειφόρου Ανάπτυξης και της ευθύνης δραστηριοποίησής τους οι εταιρείες πρέπει να ακολουθήσουν βήμα βήμα τη διαδικασία εφαρμογής των κριτηρίων ESG, ενώ ταυτόχρονα να είναι συνεπής και αποτελεσματικής σε αυτή τη συστηματική διαδικασία. Για την συμμόρφωση με τα κριτήρια ESG, το ταξίδι ξεκινά μέσω της συλλογής των πληροφοριών και αξιολόγησης των δεδομένων που συλλέγουν. Οι εταιρείες πρέπει να προσδιορίζουν και να συλλέγουν σχετικές πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και διοικητικές επιδόσεις τους. Αυτά τα δεδομένα μπορεί να περιλαμβάνουν μετρήσεις που σχετίζονται με τις εκπομπές άνθρακα, την ποικιλομορφία και την ένταξη, τη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου, τις ηθικές πρακτικές της εφοδιαστικής αλυσίδας και τη δέσμευση της κοινότητας. Μόλις συλλεχθούν τα δεδομένα, οι εταιρείες πρέπει να πραγματοποιήσουν αξιολόγηση σημαντικότητας για να προσδιορίσουν ποιοι παράγοντες ESG είναι πιο σχετικοί και επηρεάζουν περισσότερο τον κλάδο και τους ενδιαφερόμενους φορείς τους. Αυτό το βήμα διασφαλίζει ότι οι προσπάθειες επικεντρώνονται στην αντιμετώπιση των ζητημάτων που έχουν μεγαλύτερη σημασία για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και τη φήμη της εταιρείας.

Για την παρακολούθηση της προόδου και της απόδοσης συγκριτικής αξιολόγησης, οι εταιρείες πρέπει να καθορίσουν σαφείς και ποσοτικές μετρήσεις για κάθε διάσταση ESG. Αυτές οι μετρήσεις θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με αναγνωρισμένα πλαίσια αναφοράς, όπως τα πρότυπα Global Reporting Initiative (GRI) ή Sustainability Accounting Standards Board (SASB). Η διαφανής αναφορά και η γνωστοποίηση της απόδοσης ESG είναι απαραίτητες για την

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

οικοδόμηση εμπιστοσύνης με τους ενδιαφερόμενους. Οι εταιρείες θα πρέπει να ενσωματώνουν τα δεδομένα και τις μετρήσεις ESG τους σε ετήσιες εκθέσεις, αναφορές βιωσιμότητας και άλλες δημόσιες γνωστοποιήσεις. Η συμμόρφωση με τα αναγνωρισμένα πρότυπα αναφοράς ενισχύει την αξιοπιστία και τη συγκρισιμότητα. Το τελευταίο βήμα στη διαδικασία περιλαμβάνει τη συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτών, των εργαζομένων, των πελατών και των κοινοτήτων, για τη συλλογή σχολίων και την αντιμετώπιση των ανησυχιών. Οι εταιρείες θα πρέπει να χρησιμοποιούν αυτή τη συμβολή για να βελτιώσουν τις στρατηγικές ESG τους και να οδηγήσουν σε συνεχή βελτίωση.

Η εφαρμογή των κριτηρίων ESG στις εταιρικές πρακτικές είναι μια πολύπλευρη διαδικασία που απαιτεί επιμέλεια και δέσμευση. Ακολουθώντας τα συστηματικά βήματα της συλλογής δεδομένων, της αξιολόγησης σημαντικότητας, της μέτρησης της απόδοσης, της αναφοράς και της δέσμευσης των ενδιαφερομένων, οι εταιρείες μπορούν να ενσωματώσουν αποτελεσματικά τις εκτιμήσεις ESG στις στρατηγικές και τις λειτουργίες τους. Αυτό όχι μόνο διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τα ηθικά πρότυπα και τα πρότυπα βιωσιμότητας, αλλά επίσης δίνει τη δυνατότητα στις εταιρείες να ευδοκιμήσουν σε ένα επιχειρηματικό περιβάλλον που ολοένα και περισσότερο συνειδητοποιεί το ESG.

2.4 Επιχειρηματικές Αποφάσεις

Η διαδικασία λήψης σημαντικών επιχειρηματικών αποφάσεων αποτελεί κρίσιμο κομμάτι της διοίκησης και της επιχειρηματικής επιτυχίας, απαιτεί προσεκτική και συστηματική προσέγγιση. Η διαδικασία για τη λήψη της απόφασης υλοποιείται μετά από κάποια προσεκτικά και συστηματικά βήματα.

Αρχικά πρέπει να καθοριστεί το ζήτημα, η ανησυχία ή το πρόβλημα που αντιμετωπίζεται και απαιτεί τη λήψη μιας απόφασης. Οι επιχειρηματίες πρέπει να έχουν σαφή κατανόηση του προβλήματος πριν προχωρήσουν. Στη συνέχεια, πρέπει να γίνει συλλογή όσο το δυνατόν περισσότερων δεδομένων που σχετίζονται με την απόφαση και την κατανόηση του προβλήματος.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ποσοτικές αναφορές και αριθμητικά δεδομένα, αναφορές μελετών, και εμπειρίες από άλλους επαγγελματίες. Τα δεδομένα πρέπει να αναλυθούν προσεκτικά για να κατανοηθούν οι συνέπειες των διαφορετικών επιλογών. Αυτή η ανάλυση μπορεί να βασιστεί σε εμπειρική, επαγγελματική ή και εξειδικευμένη κρίση, ενώ για την κατανόηση περαιτέρω των συνεπειών για τις διαφορετικές επιλογές πρέπει να δημιουργηθούν σενάρια εκδοχής που θα καταλήξουν μετά από συγκεκριμένες αποφάσεις, και συνέπειες των αποφάσεων. Αφού ολοκληρωθεί η ανάλυση των πληροφοριών και δεδομένων η επιχείρηση θα αναλύσει περαιτέρω τα υλοποιήσιμα σενάρια, θα αναζητήσει πιθανές εναλλακτικές λύσεις και σενάρια και θα καταγράψει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε επιλογής, ώστε να χαρτογραφήσει ποια από αυτά δύναται να ανταπεξέλθει ο οργανισμός και σε ποια δεν θα είχε τέτοια δυνατότητα. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε πως με τον όρο «επιχειρηματική απόφαση» δεν είναι πάντα εύλογη η διαλογή ανάμεσα από προτεινόμενες ή και επιφανειακές επιλογές που δίδονται στα διοικούντα στελέχη. Η διοίκηση πρέπει να ανακαλύψει επιλογές που δεν είναι προφανής και να τις εντάξει σε ένα υλοποιήσιμο και πιθανό σενάριο, μια διαδικασία που απαιτεί κριτική ικανότητα καθώς και εμπειρία. Κατόπιν, πρέπει να ληφθεί η τελική απόφαση. Αυτή η απόφαση πρέπει να είναι συνεκτική με τα δεδομένα και τις αναλύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε πως με τον όρο «επιχειρηματική απόφαση» δεν είναι πάντα εύλογη η διαλογή ανάμεσα από προτεινόμενες επιλογές. Η απόφαση πρέπει να υλοποιηθεί, και η επιχείρηση πρέπει να παρακολουθεί τα αποτελέσματα και αν απαιτείται, πρέπει να γίνουν προσαρμογές.

2.5 Οι Κρίσιμοι Παράγοντες της Λήψης Αποφάσεων

Η λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, από τους οποίους ορισμένοι έχουν κρίσιμη σημασία. Η απόφαση πρέπει να συμβαδίζει με τους στρατηγικούς στόχους της επιχείρησης. Αν η απόφαση δεν συντονίζεται με τη στρατηγική, μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις. Οι επιπτώσεις στο οικονομικό κόστος και τα οφέλη πρέπει να εκτιμηθούν προσεκτικά. Οι αποφάσεις πρέπει να είναι οικονομικά βιώσιμες. Οι αποφάσεις μπορεί να έχουν επιπτώσεις στους εργαζόμενους. Η επικοινωνία και η διαχείριση των αλλαγών

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

αποτελούν κρίσιμους παράγοντες. Οι επιχειρήσεις πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τις κοινωνικές επιπτώσεις των αποφάσεών τους και να διασφαλίζουν την ευθύνη τους προς την κοινωνία.

Η διαδικασία λήψης σημαντικών επιχειρηματικών αποφάσεων απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό, ανάλυση, και επικοινωνία. Οι επιχειρηματίες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους κρίσιμους παράγοντες που επηρεάζουν την απόφαση, συμπεριλαμβανομένης της στρατηγικής, της οικονομικής βιωσιμότητας, των επιπτώσεων στους εργαζόμενους, και της κοινωνικής ευθύνης. Η ορθή διαχείριση αυτών των παραγόντων είναι κρίσιμη για την επιτυχία και την αειφορία της επιχείρησης.

2.6 Διαχείριση Κινδύνων

Η διαδικασία για τη διαχείριση κινδύνων με τα κριτήρια ESG απαιτεί την Αξιολόγηση, Ανάλυση και Εφαρμογή Στρατηγικής και Τακτικών ανάλογα με τους βραχυπρόθεσμους αλλά και μακροπρόθεσμους στόχους. Φυσικά σε έναν κόσμο συνεχώς μεταβαλλόμενο οφείλει να υπάρξει συνεχής παρακολούθηση των γεγονότων και αναπροσαρμογή των στόχων. Το πρώτο βήμα για τη διαχείριση των κινδύνων μέσω των κριτηρίων ESG είναι ο εντοπισμός των σχετικών κινδύνων, το οποίο μπορεί να οδηγήσει όχι μόνο στην διαχείριση, αλλά και στην πρόληψη των κινδύνων που μπορεί να εντοπιστούν. Με τη χαρτογράφηση των κινδύνων μέσω των κριτηρίων ESG επιτρέπει σε μια εταιρεία να αντιμετωπίσει κάποιο πρόβλημα πριν αυτό εκδηλωθεί με έναν ανεπιθύμητο τρόπο, εξοικονομώντας χρόνο, χρήμα και φήμη, ή ακόμα και να διαχειριστεί χρονικά το πώς θα διαχειριστεί κάποιον κίνδυνο όταν θα είναι σε θέση που μπορεί να κάνει αυτή τη διαχείριση πιο βιώσιμα, αφού αποφεύγονται απώλειες πόρων, περιορίζονται τα αρνητικά αποτελέσματα στην απόδοση της εταιρείας και λειτουργεί ως εργαλείο μετρίασης των προβλημάτων κατά τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων (Silvola H., Landau T., 2021). Σε αυτούς μπορεί να περιλαμβάνονται: α) Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι, όπως οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, που μπορεί να επιφέρουν σημαντικές απώλειες σε πρώτες ύλες και πόρους ευρύτερα. Ιδιαίτερα οι πιο

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

κοινοί πόροι, όπως είναι το νερό, μπορεί να αποφέρουν ζημιές πολλών δεσκατομμυρίων, μετά από σειρά προβλημάτων και καταστροφών (Whelan Tensie & Fink Carly, 2016). β) Κοινωνικοί κίνδυνοι, όπως η διαχείριση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην αλυσίδα εφοδιασμού ή κοινωνικές ανισότητες που επηρεάζουν τόσο εσωτερικά μια εταιρεία όσο και εξωτερικά, καθώς σε τέτοια γεγονότα διαμορφώνεται η κοινή άποψη και κριτική, η οποία μπορεί να επηρεάσει τόσο θετικά αλλά και αρνητικά την οντότητα και να προκληθεί ζημιά στη φήμη της επιχείρησης, τις σχέσεις με τους πελάτες ή τους προμηθευτές και το αποτέλεσμα να εκφραστεί αρνητικά στο καθαρό κέρδος, και γ) διακυβερνητικοί κίνδυνοι, όπως η διαφθορά σε υψηλά επίπεδα της εταιρείας και σε θέσεις ηγεσίας και διοίκησης, οι οποίοι τέτοιοι κίνδυνοι οδηγούν σε μη βέλτιστες ή ακόμα και σε πολύ κακές επιχειρηματικές αποφάσεις, δημιουργώντας ανωμαλίες στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Επιπλέον μπορεί να υπάρξει έλλειψη διαφάνειας διαχείρισης ή και τριβές σε επίπεδα διοίκησης με αποτέλεσμα να πληγεί το μοντέλο ηγεσίας και υπάρχουν ρήξεις εμπιστοσύνης και εχεμύθειας. Αυτά μπορεί να οδηγήσουν σε νομικές διαμάχες, κυρώσεις της εταιρείας ή σε στελέχη, τα οποία σαν αποτέλεσμα μπορεί να έχουν την απώλεια επενδυτών ή εν δυνάμει επενδύσεων. Η Ανάλυση Κινδύνων έρχεται να ακολουθήσει μετά το βήμα της αναγνώρισης. Η διαδικασία αυτή σημαίνει να εκτιμηθούν οι πιθανές επιπτώσεις και η πιθανότητα εκδήλωσής τους. Για παράδειγμα, μια εταιρεία μπορεί να αναλύσει τον κίνδυνο που αντιμετωπίζει από την αύξηση των κλιματικών αλλαγών και την πιθανή επίδραση στις πρώτες ύλες της. Κάθε κίνδυνος πρέπει να αναλύεται για να κατανοηθούν οι πιθανές επιπτώσεις στην επιχείρηση και στην αξία της. Σε τρίτο βήμα, μετά την ανάλυση των κινδύνων, συμμετέχει η Εφαρμογή Στρατηγικών, κατά το οποίο πρέπει να αναπτυχθούν στρατηγικές για την πρόληψη, την αντιμετώπιση και τη μετρίαση των κινδύνων. Η αξιολόγηση αυτή μπορεί να περιλαμβάνει την προσαρμογή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, την ανάπτυξη βιώσιμων τεχνολογικών λύσεων ή την αναθεώρηση της αλυσίδας εφοδιασμού για τη μείωση των κοινωνικών κινδύνων. Πρέπει να αναπτυχθούν στρατηγικές για τη μείωση, την αντιμετώπιση ή τη μεταφορά των κινδύνων σε τόπο ή χρόνο, τον οποίο η επιχείρηση διευκολύνεται για να υλοποιήσει βέλτιστα και βιώσιμα την Στρατηγική της. Όμως, όπως αναφέραμε απαιτείται και η Συνεχής Παρακολούθηση που απαιτείται τόσο σε γενική αξιολόγηση, εξειδικευμένα όμως και κατά την αξιολόγηση σε

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Αειφόρο Ανάπτυξη καθώς το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης, το φυσικό περιβάλλον, οι κοινωνικές συνθήκες, η τεχνολογία, είναι συνεχώς μεταβαλλόμενες μεταβλητές και ορισμένες από αυτές αποτελούν και ταχέως μεταβαλλόμενες μεταβλητές. Οι εταιρείες πρέπει να ενημερώνουν τις στρατηγικές τους σύμφωνα με τις νέες πληροφορίες και τις αλλαγές στο περιβάλλον των κινδύνων.

2.7 Διαχείριση Ευκαιριών

Η εφαρμογή των κριτηρίων ESG δεν αφορά μόνο τη διαχείριση κινδύνων αλλά και την εκμετάλλευση ευκαιριών. Ας δούμε πώς τα κριτήρια ESG συμβάλλουν στη διαχείριση των ευκαιριών. Η διαχείριση ευκαιριών με τα κριτήρια ESG μπορεί να περιλαμβάνει την Αναγνώριση, Ανάπτυξη και Ενσωμάτωση Ευκαιριών στην εταιρεία. Ένα καίριο σημείο όμως που αξίζει προσοχή από την οντότητα είναι να έχει και Συνεχή Επικοινωνία με και από τους περιβάλλοντες συνεργάτες της και το ενδιαφερόμενο περιβάλλον της. Από τα πρώτα βήματα για τη διαχείριση των ευκαιριών μέσω των κριτηρίων ESG είναι η αναγνώριση των ευκαιριών, όπου μπορεί να περιλαμβάνονται νέες αγορές για βιώσιμα προϊόντα και υπηρεσίες, καινοτόμες τεχνολογίες που σχετίζονται με την περιβαλλοντική αειφορία, και την ανταγωνιστικότητα που προκύπτει από την κοινωνική ευθύνη της εταιρείας (Silvola H., Landau T., 2021). Κατά το στάδιο αυτό πρέπει να αναγνωρίζονται οι ευκαιρίες που προκύπτουν από την ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Η Ανάπτυξη των Στρατηγικών με σκοπό την εκμετάλλευση των ευκαιριών έρχεται να ακολουθήσει μετά την αναγνώριση. Εδώ μπορεί να περιλαμβάνεται η ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών που πληρούν υψηλά πρότυπα βιωσιμότητας, την επένδυση σε έρευνα και ανάπτυξη που συνδέεται με τη βιωσιμότητα, και την επέκταση σε νέες αγορές που αξιοποιούν την κοινωνική και περιβαλλοντική διακυβέρνηση. Στόχο με την Ανάπτυξη της Στρατηγικής που αποφασίζει η εταιρεία έχει σε πολύ σημαντικό βαθμό και τη δημιουργία αξίας. Σε τελικό στάδιο οι ευκαιρίες πρέπει να ενσωματώνονται στη στρατηγική και τις δραστηριότητες της εταιρείας. Οι αποφάσεις για επενδύσεις, έρευνα και ανάπτυξη, και καινοτομία, σημαίνει πως πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις δυνατότητες που προκύπτουν από την

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

εφαρμογή των κριτηρίων ESG. Η επιτυχία στην έρευνα και ανάπτυξη δεν οδηγεί αυτόματα στην οικονομική επιχειρηματική επιτυχία (Μπουραντάς Δ., 2002). Πρέπει να εμπορευματοποιούνται και η γνώση να μετατρέπεται σε προϊόν, και εδώ εμφανίζεται η περιπλοκότητα των κριτηρίων Βιώσιμης Ανάπτυξης. Η εκμετάλλευση μιας ευκαιρίας πρέπει να υλοποιηθεί εν μέσω μοντέλου που να τηρείται ο σεβασμός στους πυλώνες των κριτηρίων ESG, αλλά και η οντότητα να επιτυγχάνει την εμπορική της απόδοση. Εν ολίγοις με την Ενσωμάτωση Ευκαιριών, οι ευκαιρίες πρέπει να ενσωματώνονται στη στρατηγική και τις δραστηριότητες της εταιρείας. Επιπλέον των σταδίων που αναφέραμε για την διαχείριση των ευκαιριών μέσα από τα κριτήρια ESG είναι σημαντικό μια εταιρεία να εστιάζει την προσοχή της και στη Συνεχή Επικοινωνία. Συνεχή επικοινωνία όμως μεταξύ ποιων μελών; Η επικοινωνία με μέλη τους ενδιαφερόμενους, όπως τους επενδυτές, τους πελάτες και τους εργαζομένους, για τη μεταφορά των αποφάσεων και των επιδόσεων της εταιρείας στον τομέα της βιωσιμότητας. Εν κατακλείδι, η διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών μέσω των κριτηρίων ESG αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο για τις επιχειρήσεις που επιδιώκουν τη βιωσιμότητα και την κοινωνική ευθύνη. Η αναγνώριση, η ανάλυση, η ανάπτυξη και η ενσωμάτωση των κινδύνων και των ευκαιριών μπορούν να βοηθήσουν τις εταιρείες να διαμορφώσουν βιώσιμες στρατηγικές και να επιτύχουν μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα και επιτυχία.

2.8 Πλεονεκτήματα και ενισχύσεις

Οι επιχειρήσεις που υιοθετούν τα κριτήρια Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβερνητικής Βιωσιμότητας (ESG) ως μέρος της επιχειρηματικής τους στρατηγικής αντιμετωπίζουν σημαντικά πλεονεκτήματα στη διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών. Τα κριτήρια ESG αντιπροσωπεύουν ένα πλαίσιο για την αξιολόγηση της δραστηριότητας μιας επιχείρησης σε σχέση με την περιβαλλοντική ευθύνη, την κοινωνική αειφορία και τη διακυβέρνηση, ενώ η ενσωμάτωση των κριτηρίων αυτών στη στρατηγική λήψη αποφάσεων μπορεί να επηρεάσει την επιτυχία και τη βιωσιμότητα της εταιρείας. Η εφαρμογή των κριτηρίων Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβερνητικής Βιωσιμότητας (ESG) στη διαχείριση

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

κινδύνων και ευκαιριών έχει αναδειχθεί ως σημαντική πρακτική για τις επιχειρήσεις (Eccles, R. G., Ioannou, I., & Serafeim, G., 2014). Ωστόσο, όπως κάθε προσέγγιση, τα ESG έχουν τα αντίστοιχα πλεονεκτήματα και κενά που πρέπει να εξετάσουμε.

Οι εταιρείες που εφαρμόζουν τα ESG βελτιώνουν την φήμη της εταιρείας στην κοινή κρίση των συνεργαζόμενων μελών, όπως το απασχολούμενο ανθρώπινο δυναμικό, οι πελάτες και οι προμηθευτές τους. Ενισχύεται η διαφάνεια της εταιρικής διακυβέρνησης και ενισχύεται η φήμη της εταιρείας. Με την βελτίωση της εταιρικής φήμης χτίζει εμπιστοσύνη με τους πελάτες και τους καταναλωτές, με τους εργαζόμενους και με το ανθρώπινο δυναμικό που απασχολεί καθώς και με τους προμηθευτές της, ως προς την βιωσιμότητα της δραστηριοποίησής τη και τους στόχους που έχει η εταιρεία. Στο άρθρο της Cloutier Deborah, γίνεται εμφανής και η προσέγγιση της φήμης σε μακροπρόθεσμο στόχο. Η γενιά των “millennials” στο επικείμενο μέλλον θα είναι η γενιά που θα είναι οι καταναλωτές των προϊόντων και αυτοί που θα έχουν κύριο ρόλο ως επενδυτές, αφού μεγάλα κεφάλαια θα έχουν περάσει υπό τη διαχείρισή τους, και η γενιά αυτή έχει σε μεγάλη εκτίμηση την εφαρμογή των κριτηρίων ESG (Cloutier Deborah, 2020). Η φήμη μπορεί να ενισχυθεί όταν με την εφαρμογή των κριτηρίων ESG η εταιρεία δεσμεύεται σε δράσεις κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, και δίνοντας την οπτική της εταιρικής ευθύνης που κατέχει για τις επιπτώσεις των εμπορικών δραστηριοτήτων της στο περιβάλλον και στην κοινωνία, δημιουργεί θετικές επιδράσεις στην κοινωνία και γενικότερα στις κοινωνικές επιρροές. Σαν αποτέλεσμα αυτό έχει την στήριξη την στήριξη της εταιρείας από τους καταναλωτές, τόσο σε καλές αλλά και σε ανώμαλες οικονομικές περιόδους αλλά και ενίσχυση της Εταιρικής Εικόνας (branding), το οποίο βοηθάει στην απόδοση και στην ενίσχυση του εμπορικού σκοπού και του καθαρού κέρδους. Το 2016 στη έρευνα που έκαναν οι Tensie Whelan και Carly Fink, εντόπισαν πως αρχικά υπήρχαν προϊόντα που αρχικά πωλούνταν ως φιλικά προς το περιβάλλον, αλλά δεν ήταν ποιοτικά ανταγωνιστικά. Μεταγενέστερα στην ημέρα της έρευνας παρατήρησαν πως αυτό έχει προσπελασθεί και τα αγαθά είναι ποιοτικά και ανταγωνιστικά με την εφαρμογή της βιώσιμης ανάπτυξης. Επιπλέον παρατήρησαν πως σχεδόν τα 2/3 των καταναλωτών σε έξι διεθνείς αγορές πιστεύουν πως είναι υπεύθυνοι των αγορών που κάνουν και οι αγορές τους κατευθύνουν επιπλέον

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

την ενίσχυση των επιχειρήσεων σε παραγωγή βιώσιμων αγαθών (Whelan T. & Fink C., 2016). Η ενίσχυση της εταιρικής εικόνας αποφέρει και την προσέλκυση καταρτισμένου και ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού. Επιπλέον μπορούν να διατηρήσουν υψηλότερο ποσοστό εργατικής ικανοποίησης, και επενδύει έτσι και στο εταιρικό ανθρώπινο κεφάλαιο, ενισχύοντας και την ανταγωνιστικότητα της στην αγορά. Η εστίαση στα κριτήρια ESG μπορεί να ενθαρρύνει την καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν λύσεις σε περιβαλλοντικά και κοινωνικά προβλήματα. Η ενθάρρυνση αυτή διευκολύνει την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και προϊόντων, θέτοντας τις εταιρείες στην προεξέχουσα θέση για καινοτομία και επενδύσεις στην έρευνα. Η προσέγγιση στην καινοτομία και σε νέες λύσεις και ανάπτυξη ερευνών μπορεί να προσφέρει στις εταιρείες αξία και να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά της. Η εφαρμογή των κριτηρίων ESG επιτρέπει στις εταιρείες να εντοπίζουν νέες αγορές και τομείς ευκαιριών, όπως η ανάπτυξη νέων βιώσιμων προϊόντων και υπηρεσιών που ικανοποιούν τις αυξανόμενες ανάγκες του πελάτη. Οι εταιρείες που υιοθετούν τα κριτήρια ESG δρουν με υπευθυνότητα για τη δραστηριοποίησή τους, και καταναλωτές που εκτιμούν τις ορθές πρακτικές του επιχειρείν προτιμούν προϊόντα ή υπηρεσίες που προέρχονται από βιώσιμη ανάπτυξη και με αυτό προσελκύει η εταιρεία μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς. Ενσωματώνουν δηλαδή ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Ορισμένες εταιρείες μπορεί να επιτύχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μέσω της μετρίασης των δαπανών που σχετίζονται με τη συμμόρφωση προς τα κριτήρια ESG. Οι εταιρείες που εφαρμόζουν τα κριτήρια ESG καταφέρνουν να συλλέξουν και να αντλήσουν δεδομένα και πληροφορίες για περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και διακυβερνητικούς κινδύνους, βοηθώντας έτσι στην πρόβλεψη και αντιμετώπισή τους. Λαμβάνοντας υπόψη τους επιπλέον αυτούς κινδύνους προβαίνουν σε λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων που προστατεύει τη χρηματοοικονομική τους δυναμική με τις κατάλληλες κρίσεις, συνεισφέροντας έτσι ένα επιπλέον εργαλείο διαχείρισης των κινδύνων, μετριάζοντας τους κινδύνους αυτούς με πλεονέκτημα να είναι λιγότερο ευάλωτες και να αποτρέπονται οικονομικές απώλειες. Η μείωση των χρηματοοικονομικών κινδύνων δίνει την ευχέρεια στην εταιρεία να ενδυναμώσει την αντοχή της απέναντι στην αγορά και ιδιαίτερα σε συνθήκες αναταραχών και μεταβαλλόμενων οικονομικών συνθηκών. Καθώς οι επενδυτές και οι τράπεζες διευκολύνονται στην εκμείευση

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

πληροφοριών και έχουν επιπλέον το εργαλείο της αξιολόγησης των κριτηρίων ESG, δίνουν προτεραιότητα σε εταιρείες που ενσωματώνουν τη βιώσιμη ανάπτυξη στην επιχειρηματική τους στρατηγική. Με τον τρόπο αυτό γίνεται πιο εύκολο για τις εταιρείες που εφαρμόζουν τα κριτήρια ESG να αποκτήσουν πρόσβαση σε πρόσβαση σε χρηματοδοτικά κεφάλαια τόσο από τράπεζες όσο και από θεσμικούς επενδυτές και προσελκύουν επιπλέον Επενδυτικό Κεφάλαιο. Η ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στη διαχείριση κινδύνων μπορεί να οδηγήσει στην ανακάλυψη νέων ευκαιριών και αποτελεσματικότερες λύσεις δραστηριοποίησης της εταιρείας ή και μετρίαση των δαπανών, που συνδυαστικά αυτά τα θετικά στοιχεία οδηγούν σε βελτιωμένη απόδοση της εταιρείας. Μέσα από αυτά βελτιώνεται και η διαφάνεια των εταιρικών διαδικασιών και διακυβέρνησης, που οδηγεί σε μεγαλύτερη εμπιστοσύνη από τους επενδυτές, αναγνώριση ευκαιριών και ενίσχυση της εταιρικής ευθύνης. Η βελτιωμένη απόδοση μέσω της χρήσης των κριτηρίων ESG ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και την μακροπρόθεσμη επιτυχία της εταιρείας και αναδεικνύει τη σημασία της ενσωμάτωσης της βιωσιμότητας στην επιχειρηματική στρατηγική και καθίσταται κρίσιμη για την επιτυχία μιας εταιρείας.

2.9 *Μειονεκτήματα και δυσκολίες*

Από την άλλη μεριά όμως παρά τα θετικά στοιχεία, τα πλεονεκτήματα και την εν δυνάμει ενίσχυση των δομών μιας εταιρείας, η διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών έχει να αντιμετωπίσει και δυσκολίες και κάποια κενά, τα οποία πρέπει να εξετάσουμε πιο αναλυτικά. Η έλλειψη ομοιογενούς αναφοράς και παγκόσμιων προτύπων στα κριτήρια ESG δημιουργεί σύγχυση και δυσκολίες στη σύγκριση των δεδομένων μεταξύ επιχειρήσεων και των επενδυτών. Από την άλλη η διαθεσιμότητα και η ποιότητα των δεδομένων ESG διαφέρουν σημαντικά, δημιουργώντας προβλήματα στην αξιολόγηση των κινδύνων (Eccles, R. G., Ioannou, I., & Serafeim, G., 2014). Ένας σημαντικός παράγοντας που επιφέρει ανεπάρκεια δεδομένων, είναι και η επένδυση σε τεχνολογία και σε διαχείριση, που δεν είναι πάντα εφικτές για τις μικρότερες εταιρείες. Οι ευκαιρίες στον τομέα της βιωσιμότητας συνδέονται συχνά με πολιτικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές αλλαγές, οι οποίες είναι δύσκολο να προβλεφθούν με ακρίβεια. Όπως όλα τα

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

σενάρια κινδύνων δεν δύναται κάποια εταιρεία να μπορεί να προβλέψει την εξέλιξη των γεγονότων με όλους τους τρόπους που μπορεί αυτά τα γεγονότα, κίνδυνοι ή ευκαιρίες να εξελιχθούν και συνεπώς είναι αβέβαιες μελλοντικές προβλέψεις, μετριάζοντας σε μερικά από αυτά τα σενάρια τους κινδύνους. Η διαχείριση των πολύπλοκων πτυχών των ESG, όπως η αλλαγή του κλίματος, η διακυβερνητική διαφάνεια και η κοινωνική δικαιοσύνη, μπορεί να απαιτεί αυξημένη επικοινωνία με ενδιαφερόμενα μέρη και διαρθρωτικές αλλαγές. Ορισμένοι επενδυτές ενδέχεται να ασκούν πίεση στις εταιρείες για τη συμμόρφωση με τα ESG, αυξάνοντας τις απαιτήσεις και τις προσδοκίες. Οι αυξημένες ρυθμιστικές πιέσεις μπορεί να αυξήσουν το κόστος της μη συμμόρφωσης με τα κριτήρια ESG. Οι επενδυτές, οι κοινωνικές οργανώσεις και οι καταναλωτές αναμένουν από τις εταιρείες να προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες που συμμορφώνονται με τις αξίες των ESG, δημιουργώντας πίεση για αλλαγές. Η έλλειψη συμμόρφωσης με τα κριτήρια ESG μπορεί να αποθαρρύνει επενδυτές και να μειώσει την πρόσβαση σε κεφάλαια. Η ανάπτυξη και εφαρμογή στρατηγικών που συμμορφώνονται με τα ESG μπορεί να απαιτεί επενδύσεις σε ανθρώπινο δυναμικό, σε εκπαίδευση και σε τεχνολογία, τα οποία προσαυξάνουν τα λειτουργικά κόστη των εταιρειών, τα οποία απαιτούν και μεγαλύτερα χρονικά περιθώρια προσαρμογής και εναρμόνισης με την εταιρεία.

Παρά τις δεσμεύσεις που γίνονται για την εφαρμογή των κριτηρίων ESG, σε έρευνα των Mark R. Kramer και Marc W. Pfitzer (2022), που έχει δημοσιευθεί στο Harvard Business Review, The Essential Link Between ESG Targets & Financial Performance, γίνεται ισχυρή αναφορά για την έλλειψη υλοποίησης των δεσμεύσεων προς τα κριτήρια ESG από πολλές εταιρείες, και κατά τις επιχειρηματικές αποφάσεις που λαμβάνουν δεν εντάσσουν στην λειτουργική στρατηγική τους τις δεσμεύσεις προς την εφαρμογή των κριτηρίων ESG, ενώ υπάρχει έλλειψη πληροφόρησης προς τους επενδυτές, κατά την ανακοίνωση της κερδοφορίας για τον τρόπο και την απόδοση που επηρέασε η εφαρμογή των κριτηρίων ESG στην επιχείρηση και ποιες επιχειρηματικές αποφάσεις λήφθηκαν με βάση τα Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Διακυβερνητικά κριτήρια. Παρόλο που οι εταιρείες επενδύουν στα ESG, η ανταμοιβή δεν είναι πάντα άμεση και βέβαιη, καθώς οι αποτελεσματικές αλλαγές μπορεί να απαιτούν επιπλέον χρόνο. Ενώ η διαχείριση των ESG

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

κινδύνων μπορεί να μειώσει τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο, υπάρχει πιθανότητα να αυξήσει τον κίνδυνο προσφυγών από επενδυτές ή πελάτες αν η εταιρεία δεν συμμορφώνεται με τις δεσμεύσεις των ESG. Η αυξημένη επικέντρωση στα ESG μπορεί να δημιουργήσει ανταγωνισμό μεταξύ εταιρειών για την προσέλκυση επενδύσεων και τον εντοπισμό ευκαιριών. Η αξιολόγηση και η εκμετάλλευση των ESG ευκαιριών μπορεί να απαιτεί καινοτομία και αλλαγές στις επιχειρηματικές πρακτικές. Οι ευκαιρίες που προκύπτουν από τα ESG μπορεί να είναι περιορισμένες σε ορισμένους τομείς, και όχι κάθε εταιρεία μπορεί να τις αξιοποιήσει με τον ίδιο τρόπο.

2.10 Κατηγορίες δεικτών ESG

2.10.0 Κατηγορίες

Οι δείκτες ESG (Environmental, Social, Governance) αποτελούν ένα καθοριστικό εργαλείο για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας και της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης μιας επιχείρησης. Αυτοί οι δείκτες χωρίζονται σε διάφορες κατηγορίες, κάθε μία από τις οποίες αξιολογεί διαφορετικές πτυχές της επιχείρησης. Με τον όρο δείκτες ESG, αναφερόμαστε σε μετρήσιμα στοιχεία που αξιολογούν την απόδοση μιας επιχείρησης σε σχέση με περιβαλλοντικά, κοινωνικά και διακυβερνητικά θέματα. Οι δείκτες αυτοί χωρίζονται συνήθως σε τρεις κύριες κατηγορίες, Περιβάλλον, Κοινωνίας και Εταιρικής Διακυβέρνησης, καθένας από τους οποίους αξιολογεί διαφορετική πτυχή της επιχείρησης (Chen H-M, Kuo T-C, Chen J-L, 2022).

2.10.1 Περιβαλλοντικοί Δείκτες (Environmental)

Οι περιβαλλοντικοί δείκτες ESG αξιολογούν την επίδραση της επιχείρησης στο περιβάλλον, και τις συνέπειες της δραστηριοποίησής της σε περιβαλλοντικούς όρους. Κάποιοι από αυτούς είναι η ποσότητα ενέργειας που καταναλώνεται και η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, οι εκπομπές αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του Θερμοκηπίου και ευρύτερα την αλλαγή του κλίματος, ο τρόπος που η επιχείρηση διαχειρίζεται τα απόβλητά της και ο τρόπος χρήσης και διαχείρισης των υδάτινων πόρων. Οι περιβαλλοντικοί δείκτες είναι σημαντικοί για την

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

αξιολόγηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος μιας επιχείρησης και τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς της σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

2.10.2 Κοινωνικοί Δείκτες (Social)

Οι κοινωνικοί δείκτες ESG εστιάζουν στις πτυχές που σχετίζονται με τον ανθρώπινο παράγοντα και τις κοινωνικές επιπτώσεις της επιχείρησης. Περιλαμβάνονται οι πτυχές της απασχόλησης, της αμοιβής, και της δυνατότητας επαγγελματικής ανάπτυξης των εργαζομένων και γενικότερα του Ανθρώπινου Δυναμικού που απασχολείται στην εταιρεία. Στους κοινωνικούς δείκτες περιέχονται ακόμη οι πρακτικές που σχετίζονται με την ασφάλεια των εργαζομένων, η κοινωνική ευθύνη, δηλαδή η συμμετοχή της επιχείρησης σε κοινωνικά προγράμματα και πρωτοβουλίες. Οι κοινωνικοί δείκτες εξετάζουν τη σχέση της επιχείρησης με τους εργαζόμενους, τους πελάτες, και την κοινότητα γενικότερα.

2.10.3 Διακυβερνητικοί Δείκτες (Governance)

Οι διακυβερνητικοί δείκτες ESG επικεντρώνονται στη διαχείριση και τη δομή της επιχείρησης. Αυτοί οι δείκτες περιλαμβάνουν την απόδοση της διοίκησης, την εταιρική στρατηγική, και τις πολιτικές διακυβέρνησης, τις πρακτικές που σχετίζονται με τη συμμόρφωση προς τους κανονισμούς και την εταιρική ηθική, τη διαχείριση των σχέσεων με τους μετόχους και την αντιμετώπιση των συμφερόντων τους. Οι διακυβερνητικοί δείκτες κρίνονται σημαντικοί για τη διασφάλιση της διαφάνειας, της εταιρικής ευθύνης και της αποτελεσματικής διοίκησης μιας επιχείρησης.

2.11 Μέτρηση δεικτών ESG

Η μέτρηση και η βαθμολόγηση αυτών των δεικτών Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβερνητικής Απόδοσης (ESG) απαιτούν την εφαρμογή διαδικασιών και προτύπων που

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

διαφέρουν ανά χώρα και κλάδο επιχείρησης. Η διαδικασία μέτρησης και βαθμολόγησης των κριτηρίων ESG είναι πολύπλοκη και συχνά απαιτεί πολλά στάδια, όπως την Συλλογή και Αξιολόγηση δεδομένων, τη Βαθμολόγηση και τη Δημοσίευση των αποτελεσμάτων. Η πρώτη και σημαντικότερη διαδικασία είναι η συλλογή δεδομένων που σχετίζονται με την περιβαλλοντική, κοινωνική και διακυβερνητική απόδοση μιας επιχείρησης. Τα δεδομένα συνήθως αξιολογούνται με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, όπως οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, η διαχείριση αποβλήτων, η ποιότητα των σχέσεων με τους εργαζομένους, και άλλα. Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, αναθέτονται βαθμοί στην επιχείρηση για κάθε κατηγορία ESG. Συχνά, οι βαθμολογίες ESG δημοσιεύονται σε ετήσιες αναφορές και σε ευρεία κοινότητα επενδυτών και ενδιαφερομένων. Εντούτοις, η ακριβής διαδικασία μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τον φορέα που την υλοποιεί και τον κλάδο επιχείρησης.

2.12 Σύστημα βαθμολόγησης ESG

Οι δείκτες ESG κατηγοριοποιούνται σε περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και διακυβερνητικούς δείκτες, καθένας από τους οποίους αξιολογεί διαφορετικές πτυχές της επιχείρησης. Οι επιχειρήσεις πρέπει να δίνουν προσοχή σε όλες αυτές τις κατηγορίες δεικτών, καθώς η επιτυχία τους εξαρτάται από την ισορροπημένη διαχείριση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβερνητικών προκλήσεων. Υπάρχουν πολλά παγκόσμια και περιφερειακά πρότυπα για τη μέτρηση και τη βαθμολόγηση των δεικτών ESG. Ένα από τα πιο γνωστά είναι τα πρότυπα της Global Reporting Initiative (GRI), τα οποία καθορίζουν τις κατευθυντήριες γραμμές για την αναφορά βιωσιμότητας. Άλλα πρότυπα περιλαμβάνουν το Sustainability Accounting Standards Board (SASB) και τα κριτήρια των Ηνωμένων Εθνών για την Επενδυτική Υπευθυνότητα (UNPRI). Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η πρωτοβουλία για την Οικονομική Αναφορά (Non-Financial Reporting Directive) θεσπίζει υποχρεώσεις αναφοράς για επιχειρήσεις που είναι υπεράνω ενός ορισμένου μεγέθους και δραστηριοποιούνται σε κράτη μέλη της ΕΕ (Sustainability Accounting Standards Board, 2018, SASB standards: An overview). Αυτές οι υποχρεώσεις συμπεριλαμβάνουν την αναφορά για θέματα ESG. Οι επενδυτές και οι

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

ενδιαφερόμενοι εκτιμούν τις επιχειρήσεις που λαμβάνουν υπόψη τους τα ESG κριτήρια κατά τη λήψη αποφάσεων επενδύσεων ή επιλογής επιχειρηματικών συνεργατών. Οι ποινές για επιχειρήσεις που παραβαίνουν τα κριτήρια ESG μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με την χώρα και την νομοθεσία. Σε ορισμένες περιπτώσεις, επιχειρήσεις που δεν συμμορφώνονται με τα κριτήρια ESG μπορεί να αντιμετωπίσουν νομικές κυρώσεις, οικονομικές κυρώσεις ή απώλεια φήμης.

Η διαδικασία μέτρησης και βαθμολόγησης των ESG δεικτών είναι σύνθετη και απαιτεί συνεχή παρακολούθηση και αναφορά. Τα κοινά πρότυπα όπως τα GRI και SASB βοηθούν στη διεθνοποίηση της αναφοράς ESG, ενώ οι επιχειρήσεις που τηρούν υψηλά ESG πρότυπα διακρίνονται στην αγορά και ανταμείβονται από επενδυτές και καταναλωτές. Τέλος, οι ποινές για παραβάσεις των κριτηρίων ESG μπορούν να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στη φήμη και την οικονομική απόδοση μιας επιχείρησης.

2.13 Κριτήρια ESG στην Ευρώπη και στην Ελλάδα

Τα Κριτήρια Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβέρνησης (ESG) έχουν κατακτήσει τη θέση τους στην επιχειρηματική και χρηματοοικονομική κοινότητα της Ευρώπης, καθώς οι επενδυτές και οι εταιρείες αναγνωρίζουν τη σημασία της βιώσιμης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι χώρες της Ευρώπης έχουν υιοθετήσει τα κριτήρια ESG με διάφορους τρόπους και σε διάφορα χρονικά διαστήματα. Στην πραγματικότητα, η εφαρμογή αυτών των κριτηρίων διαφέρει από χώρα σε χώρα, ανάλογα με τη νομοθεσία, τις κοινωνικές προτεραιότητες και τις επιχειρηματικές πρακτικές. Ενδεικτικά, ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες που έχουν επιδείξει ηγετικό ρόλο στην εφαρμογή των κριτηρίων ESG περιλαμβάνουν την Ολλανδία, τη Δανία και τη Σουηδία. Η εφαρμογή των κριτηρίων ESG στην Ευρώπη έχει βρεθεί υπό συνεχή εξέλιξη. Από τότε που τα κριτήρια αυτά άρχισαν να προωθούνται, έχουν σημειωθεί πολλές αλλαγές στη νομοθεσία, τις πρακτικές επιχειρήσεων και την επιστημονική έρευνα. Αυτές οι αλλαγές έχουν οδηγήσει σε μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και προσαρμογή των επιχειρήσεων στις προκλήσεις της βιωσιμότητας και των κριτηρίων ESG.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Η Ολλανδία, για παράδειγμα, έχει υιοθετήσει αυστηρές πρακτικές στη διαχείριση των κριτηρίων ESG, και πολλές ολλανδικές εταιρείες έχουν ενσωματώσει αυτά τα κριτήρια στη στρατηγική τους. Η Ολλανδία έχει επίσης αναδείξει τη σημασία της διαφάνειας και της ανοικτής επικοινωνίας με τους επενδυτές και τους ενδιαφερόμενους φορείς. Αντίθετα, άλλες ευρωπαϊκές χώρες ενδέχεται να καθυστερούν στην υιοθέτηση των κριτηρίων ESG ή να μην τα εφαρμόζουν με τον ίδιο τρόπο. Αυτές οι διαφορές σε προσέγγιση και υλοποίηση μπορεί να εξηγήσουν τις διακυμάνσεις στην απόδοση και την εφαρμογή των κριτηρίων ESG στις διάφορες χώρες.

Η Ολλανδία θεωρείται μια από τις πρωτοπόρες χώρες στην εφαρμογή των κριτηρίων ESG. Πολλές ολλανδικές εταιρείες, όπως η Royal Dutch Shell και η Unilever, έχουν ενσωματώσει τα κριτήρια αυτά στην επιχειρηματική τους στρατηγική. Η Δανία είναι γνωστή για την προοδευτική της προσέγγιση στα θέματα ESG. Εταιρείες όπως η Novo Nordisk και η Ørsted έχουν επιδείξει ανεπτυγμένες πρακτικές στον τομέα της βιώσιμης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η Σουηδία είναι ακόμη μια χώρα που έχει προωθήσει την εφαρμογή των κριτηρίων ESG. Εταιρείες όπως η H&M και η Ericsson έχουν δεσμευτεί για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ενσωμάτωση των ESG στρατηγικών τους. Η Γερμανία, με τη μεγάλη της οικονομία, έχει επίσης επικεντρωθεί στην εφαρμογή των κριτηρίων ESG. Εταιρείες όπως η Siemens και η Volkswagen έχουν αναλάβει δράσεις για την βελτίωση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών τους επιδόσεων. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η εφαρμογή των κριτηρίων ESG έχει γίνει ευρέως διαδεδομένη, με πολλές εταιρείες όπως η BP και η Unilever να ανακοινώνουν στρατηγικές για τη μείωση των εκπομπών CO₂ και την προσέγγιση των κοινωνικών προκλήσεων. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, η εφαρμογή των κριτηρίων ESG έχει γίνει υποχρεωτική για επιχειρήσεις συγκεκριμένου μεγέθους ή σε συγκεκριμένους κλάδους. Αυτό γίνεται μέσω νομοθεσίας που απαιτεί αναφορές ESG, δημοσίευση πληροφοριών και προτεραιοτήτων σχετικά με τα κριτήρια ESG και τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων. Σε αυτό ρυθμιστικό ρόλο έχουν τα κράτη. (Sulkowski A., Jebe R., 2022).

Η συσχέτιση μεταξύ της εφαρμογής των κριτηρίων ESG και της απόδοσης των εταιρειών είναι ένα σημαντικό θέμα που έχει εξεταστεί εκτενώς στην επιστημονική και επαγγελματική κοινότητα. Οι απόψεις δίστανται, αλλά υπάρχουν αναφορές που υποδεικνύουν μια θετική

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

συσχέτιση μεταξύ της εφαρμογής των κριτηρίων ESG και της απόδοσης των εταιρειών. Σύμφωνα με μια έρευνα που δημοσιεύτηκε στο Harvard Business Review, The Essential Link Between Targets & Financial Performance by Mark R. Kramer and Marc W. Pfitzer Sep-Oct 2022, εταιρείες που ενσωματώνουν τα κριτήρια ESG στη στρατηγική τους τείνουν να έχουν καλύτερη οικονομική απόδοση μακροπρόθεσμα. Ωστόσο γίνεται ισχυρή αναφορά ως προς το πλήθος των εταιρειών που κάνουν σημαντική πρόοδο στις δεσμεύσεις που έχουν κάνει για τη δραστηριοποίησή τους ως προς τους παράγοντες τους Περιβαλλοντικούς, τους Κοινωνικούς και Διακυβερνητικούς. Επιπλέον, η συσχέτιση ανάμεσα στην απόδοση και τα κριτήρια ESG ενισχύεται σε κλάδους που είναι ευαίσθητοι σε περιβαλλοντικές και κοινωνικές προκλήσεις, όπως οι ανανεώσιμες ενέργειες και η υγειονομική περίθαλψη. Επιπλέον, εταιρείες που εφαρμόζουν τα κριτήρια ESG μπορεί να έχουν προσανατολισμό προς τη μείωση των κινδύνων. Αυτό μπορεί να τις βοηθήσει να αντιμετωπίσουν καλύτερα ανεπιθύμητες καταστάσεις, όπως περιβαλλοντικά ατυχήματα ή κοινωνικές διαμαρτυρίες, με αντίκτυπο στη φήμη και την αξία της εταιρείας.

Στην Ελλάδα, η εφαρμογή των κριτηρίων ESG έχει καθυστερήσει σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Παρόλα αυτά, υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον και επίγνωση σχετικά με τα θέματα βιωσιμότητας και ESG. Υπάρχει ένας αυξανόμενος αριθμός ελληνικών εταιρειών που αρχίζουν να εφαρμόζουν τα κριτήρια ESG στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Κυρίως εταιρείες σε κλάδους όπως η ενέργεια, ο τουρισμός και η τροφική βιομηχανία έχουν αρχίσει να δίνουν έμφαση στη βιωσιμότητα και τα κριτήρια ESG. Ωστόσο, σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η εφαρμογή των κριτηρίων ESG στην Ελλάδα είναι ακόμη περιορισμένη. Αυτό οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, όπως η ανάγκη για εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των επιχειρηματιών και των επενδυτών σχετικά με τη σημασία των κριτηρίων ESG, καθώς και την ανάγκη για πιο αυστηρή νομοθεσία και ρυθμίσεις που θα προωθούν την εφαρμογή τους.

Όπως και σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες, έτσι και στην Ελλάδα, όπως, υπάρχει μια σταδιακή προσπάθεια για τη θέσπιση πιο αυστηρών ρυθμίσεων σχετικά με τα κριτήρια ESG. Ενώ δεν υπάρχει ακόμη υποχρεωτική νομοθεσία, υπάρχει αυξανόμενη πίεση από τους επενδυτές, τις κυβερνητικές αρχές και την κοινωνία για την ενίσχυση της εφαρμογής των κριτηρίων ESG στις

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

ελληνικές επιχειρήσεις. Επιπλέον μέσα από την θεσμοθέτηση των κριτηρίων ESG από τις μεγαλύτερες εταιρείες τόσο του Ευρωπαϊκού χώρου, όσο και της Ελλάδας, δημιουργείται μια πίεση από τις εταιρείες που εφαρμόζουν τέτοια κριτήρια να συνεργάζονται με εταιρείες που και αυτές έχουν κατεύθυνση προς μια Βιώσιμη Ανάπτυξη ή και σε μεγαλύτερο βαθμό δέσμευσης, απαιτούν από τους συνεργάτες, προμηθευτές και πελάτες, να εφαρμόζουν τέτοιου είδους Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Διακυβερνητικά κριτήρια. Αυτό δίνει έναυσμα και προϋπόθεση στις μεγάλες οντότητες να εφαρμόζουν κριτήρια ESG, αλλά ακόμα και σε μικρότερες, οι οποίες λόγω κόστους, μη επάρκειας πόρων, ή μη δυνατότητας προς το παρόν να εφαρμόσουν τα κριτήρια ESG, να λαμβάνουν επιχειρηματικές αποφάσεις που τείνουν προς την κατεύθυνση της Αειφόρου Ανάπτυξης.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

3. Έρευνα

3.1 Διατύπωση Ερευνητικών υποθέσεων

Για την διερεύνηση σε ρεαλιστικό επίπεδο, πραγματοποιήσαμε μια έρευνα για να εξακριβώσουμε ορισμένους από τους παράγοντες που είναι κρίσιμοι.

- ◆ Ποια είναι τα πιθανά χαρακτηριστικά που πιθανόν έχουν οι εταιρείες που εφαρμόζουν τα κριτήρια ESG;
- ◆ Σε ποιο στάδιο γίνεται η διερεύνηση των κινδύνων για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων μέσω των κριτηρίων ESG
- ◆ Σε ποιο στάδιο γίνεται εντοπίζεται η εκμετάλλευση ευκαιριών για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων μέσω των κριτηρίων ESG
- ◆ Ποιος επιχειρηματικός κλάδος δείχνει να ηγείται στο περιβάλλον της βιώσιμης ανάπτυξης;
- ◆ Η διαχείριση εκμετάλλευσης ευκαιριών των επιχειρήσεων επιτυγχάνεται μέσα από το πλαίσιο της εφαρμογής των κριτηρίων ESG;
- ◆ Τί οφέλη αποκομίζουν οι εταιρείες, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG, κατά τη σχεδίαση της στρατηγικής τους;
- ◆ Ποια ευκαιρία θεωρούν οι επιχειρήσεις πιο σημαντική για τη λήψη επιχειρηματικής ή επενδυτικής απόφασης μέσα από τη διαδικασία Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης ESG;
- ◆ Σε ποιο από τα κριτήρια ESG βάζουν προτεραιότητα οι επιχειρήσεις για τη λήψη μιας επιχειρηματικής απόφασης;
- ◆ Θα προτιμούσαν οι επιχειρήσεις την λήψη αποφάσεων που θα βελτιώσουν την οικονομική τους απόδοση ένα αυτό δεν σήμαινε την ορθή εφαρμογή κριτηρίων βιώσιμης ανάπτυξης;
- ◆ Οι εταιρείες λαμβάνουν αποφάσεις που έχουν ως κατεύθυνση την ευρύτερη ανάπτυξη της εφαρμογής βιώσιμων στρατηγικών;

3.2 Μεθοδολογία και Ανάλυση δείγματος

Για την εμβάθυνση στο επικείμενο θέμα της διαχείρισης κινδύνων και ευκαιριών για τη λήψη σημαντικών επιχειρηματικών αποφάσεων μέσα από τα κριτήρια ESG, πραγματοποιήσαμε μια έρευνα ανάμεσα από διάφορες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Η παρούσα έρευνα έχει στόχο να προσφέρει στοιχεία και δεδομένα για την κατανόηση σχετικά με τον τρόπο, τον οποίο οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν και διαχειρίζονται κινδύνους και ευκαιρίες με την ενσωμάτωση των Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Διακυβερνητικών κριτηρίων κατά τη διαδικασία λήψεως σημαντικών επιχειρηματικών αποφάσεων. Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας θα προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες για την πορεία των επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας και της επίτευξης των επιχειρηματικών τους στόχων. Σε περαιτέρω ενότητες της έρευνας, θα εξετάσουμε τις αναλυτικές απαντήσεις και θα αναδείξουμε τα βασικά ευρήματα, συμπεράσματα και συστάσεις που προκύπτουν από αυτήν την ανάλυση. Με αυτόν τον τρόπο, η έρευνά μας αποσκοπεί στη συμβολή στην περαιτέρω κατανόηση της σχέσης μεταξύ της διαχείρισης κινδύνων, των ευκαιριών και των κριτηρίων ESG στη σύγχρονη επιχειρηματική πραγματικότητα.

Για την συλλογή δεδομένων και πληροφοριών χρησιμοποιήσαμε εργαλείο ερωτηματολογίου της εταιρείας Google Inc., μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας Google Forms. Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε και απαντήθηκε στην ελληνική γλώσσα ενώ εστάλη σε επιχειρήσεις διάφορων κλάδων και μεγεθών με στόχο να συλλέξουμε τυχαία δεδομένα που δε σχετίζονται με όμοιες επιχειρήσεις ή παρόμοια συμπεριφορά λήψεως επιχειρηματικών αποφάσεων, ώστε να υπάρχει τυχαιότητα για το στατιστικό δείγμα, ενώ ελήφθησαν είκοσι έξι απαντήσεις (26). Γενικά το πλήθος των ερωτηθέντων επιχειρήσεων έχει έδρα δραστηριοποίησης στην Ελληνική επικράτεια. Τα ερωτήματα αναφέρονται σε διάφορα στοιχεία των επιχειρήσεων που θα μπορούσαν να έχουν συσχέτιση με τη διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών, με τη

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

διαδικασία λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων και πόσο ενδιαφέρον έχει παρουσιαστεί για τα κριτήρια ESG. Στην έρευνα που πραγματοποιήσαμε οφείλουμε να τονίσουμε πως πρόκειται για στατιστική δειγματοληψία και η στατιστική ανάλυση υπάρχει δυνατότητα να διαφέρει από πραγματικές και εξειδικευμένες συνθήκες.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

3.3 Αποτελέσματα Έρευνας Ερωτηματολογίου

Σε πρώτη φάση θα παρατηρήσουμε τα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων που απάντησαν. Για τα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων αφορούσαν οι τέσσερις πρώτες ερωτήσεις, όπου και όπως παρατηρούμε οι πιο πολλές επιχειρήσεις είναι στον κλάδο Τεχνολογίας (26,9%), πληρούν τα κριτήρια που τις εντάσσουν στην κατηγορία των Μεγάλων Οντοτήτων (46,2%), σύμφωνα με τα ΕΛΠ, δραστηριοποιούνται σε Παγκόσμιο επίπεδο (38,5%), δηλαδή σε παραπάνω από 1 χώρα και περισσότερες από 1 ηπείρους διεθνώς από την έδρα άσκησης δραστηριότητας της εταιρείας και έχουν ενεργή επιχειρηματική δραστηριότητα περισσότερα από 30 έτη (34,6%). Από τα δεδομένα βλέπουμε πως οι περισσότερες επιχειρήσεις, μετά τις πρώτες που αναφέραμε, που απάντησαν, ανήκουν σε κλάδους Χρηματοπιστωτικών & Ασφαλιστικών Υπηρεσιών (15,4%), Εμπορίου (15,4%), Ενέργεια και Νερό (11,5%) και Τουριστικές Υπηρεσίες (7,7%), ενώ ακολουθούν διάφοροι άλλοι κλάδοι σε πολύ μικρότερα ποσοστά, όπως είναι υπηρεσίες Logistics, Εκπαίδευση, Κατασκευαστικές εταιρείες, Ενημέρωση και Επικοινωνία και Ταχυδρομικές υπηρεσίες.

Σε ποιο κλάδο δραστηριοποιείται η επιχείρησή σας;
26 απαντήσεις

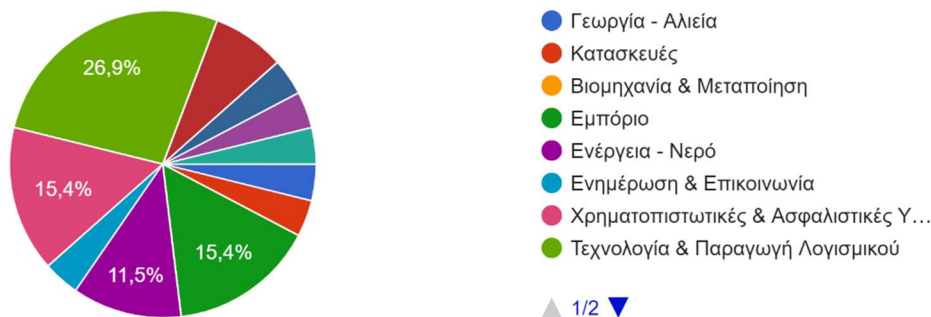

Figure 1 - Σε ποιο κλάδο δραστηριοποιείται η επιχείρησή σας;

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Μετά τις Μεγάλες οντότητες ακολουθούν από το πλήθος των 26 απαντήσεων, οι μεσαίες οντότητες (26,9%), οι μικρές οντότητες (15,4%) και στο τέλος έρχονται οι Πολύ Μικρές οντότητες (11,5%). Όσον αφορά την περιοχή δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων το δείγμα που απάντησε δείχνει να δραστηριοποιείται σε μικρότερο ποσοστό ως Τοπικά (11,5%), ενώ πιο πολλές επιχειρήσεις παρατηρούμε να λειτουργούν σε περιοχή Παγκοσμίου επιπέδου (38,5%) και σε Εθνικό επίπεδο (34,6%). Ως προς τα έτη λειτουργίας έχουμε τέσσερις κλάσεις διαμορφωμένες, όπου μετά την πρώτη που είναι η λειτουργία άνω των 30 ετών σε έτη δραστηριοποίησης, ακολουθούν η κλάση από 10 έως 30 έτη (30,8%), η κλάση από 4 έως 10 έτη (23,1%) και τέλος η κλάση από 1 έως 3 έτη (11,5%).

Ποιο είναι το μέγεθος της οντότητας σύμφωνα με τα ΕΛΠ;
26 απαντήσεις

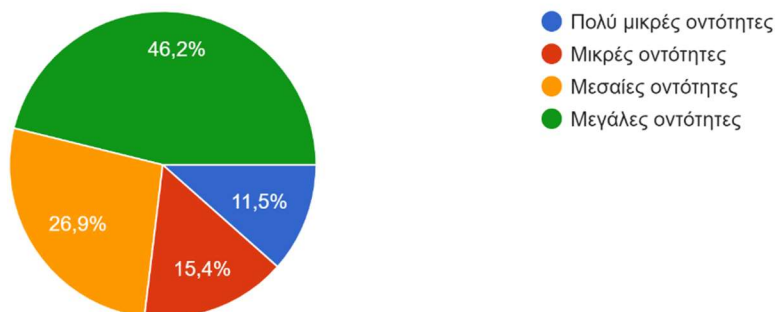

Figure 2 - Ποιο είναι το μέγεθος της οντότητας σύμφωνα με τα ΕΛΠ;

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Σε ποια περιοχή δραστηριοποιείται η επιχείρησή σας;

26 απαντήσεις

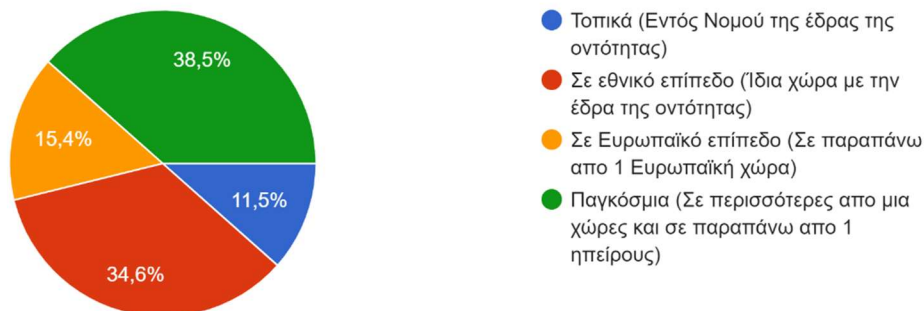

Figure 3 - Σε ποια περιοχή δραστηριοποιείται η επιχείρησή σας;

Πόσα έτη δραστηριοποιείται η επιχείρηση;

26 απαντήσεις

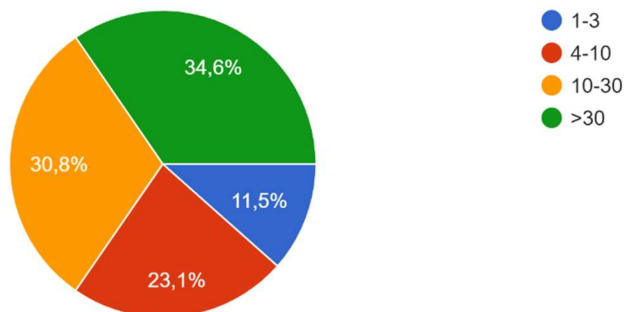

Figure 4 - Πόσα έτη δραστηριοποιείται η επιχείρηση;

Από τις παρακάτω απαντήσεις του δείγματος βλέπουμε ότι και στις επιχειρήσεις στην Ελλάδα εφαρμόζονται σε μεγάλο βαθμό τα κριτήρια ESG και οι επιχειρήσεις γνωρίζουν για τα κριτήρια (80,8%). Εδώ μπορούμε να διασταυρώσουμε πως επίσης από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων για την χρησιμότητα των ESG κριτηρίων για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, τόσο για τους κινδύνους (88,5%) όσο και για την εκμετάλλευση ευκαιριών (84,6%), υπάρχει μια θετική σχέση

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

μεταξύ του ποσοστού που γνωρίζουν για τα κριτήρια ESG και ταυτόχρονα θεωρούν πως διευκολύνεται η διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών. Τα ευρήματα, ότι διευκολύνεται η λήψη αποφάσεων όταν πρόκειται για τη διαχείριση των κινδύνων και την εκμετάλλευση των ευκαιριών, επίσης υποδεικνύουν σε πρακτική εφαρμογή που έχει η βιβλιογραφία που καλύψαμε ως άνω για τις επιχειρηματικές αποφάσεις και τους κινδύνους. Ως αναμενόμενο υπάρχει και ένα μικρότερο ποσοστό που βρίσκεται αντίθετο με τις πρακτικές των κριτηρίων ESG για την λήψη των επιχειρηματικών αποφάσεων και αυτό θα μπορούσε να οφείλεται σε άλλους παράγοντες που χρήζουν περαιτέρω διερεύνηση. Κάποιοι από αυτούς σχετίζονται με το μέγεθος των οντοτήτων αφού από τις μεγάλες οντότητες το ποσοστό 91,6% απάντησαν πως δείχνουν να έχουν γνώση περί των κριτηρίων ESG, οι μεσαίες οντότητες ανήλθαν σε ποσοστό στο 100% , ενώ τα ποσοστά έπεσαν κατακόρυφα σε επιχειρήσεις που ανήκουν στις μικρές με ποσοστό 50%, και στις πολύ μικρές οντότητες ποσοστό 33,3%.

Είστε γνώστης των κριτηρίων ESG ή η επιχείρησή που απασχολείστε εφαρμόζει κριτήρια ESG;
26 απαντήσεις

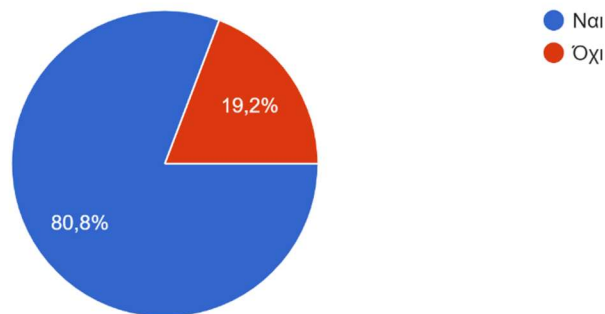

Figure 5 - Είστε γνώστης των κριτηρίων ESG ή η επιχείρησή που απασχολείστε εφαρμόζει κριτήρια ESG;

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Θεωρείτε πως η εφαρμογή των κριτηρίων ESG βοηθάει στο μετριασμό των κινδύνων κατά τη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών και επενδυτικών αποφάσεων;
26 απαντήσεις

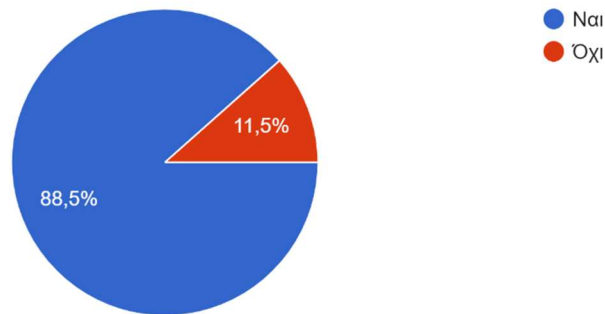

Figure 6 - Θεωρείτε πως η εφαρμογή των κριτηρίων ESG βοηθάει στο μετριασμό των κινδύνων κατά τη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών και επενδυτικών αποφάσεων;

Θεωρείτε πως η εφαρμογή των κριτηρίων ESG διευκολύνει τη διερεύνηση για εκμετάλλευση ευκαιριών κατά τη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών και επενδυτικών αποφάσεων;
26 απαντήσεις

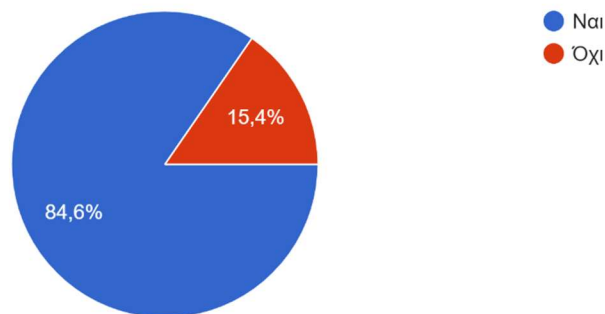

Figure 7 - Θεωρείτε πως η εφαρμογή των κριτηρίων ESG διευκολύνει τη διερεύνηση για εκμετάλλευση ευκαιριών κατά τη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών και επενδυτικών αποφάσεων;

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Στο δείγμα που συλλέξαμε παρατηρούμε πως το 61,50% διερεύνησε τους κινδύνους μέσω των κριτηρίων ESG ενώ το 57,20% διερεύνησε την εκμετάλλευση των ευκαιριών μέσα από τα κριτήρια ESG. Ένα μεγάλο ποσοστό του συνόλου των απαντήσεων απάντησε πως δεν έχει διερευνήσει κινδύνους, με ποσοστό 38,5% και αντίστοιχα ένα ποσοστό πως δεν έχει διερευνήσει την εκμετάλλευση ευκαιριών μέσα από τα κριτήρια ESG, ποσοστό που ανέρχεται σε 42,3%. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό ότι από το δείγμα των ερωτηθέντων δεν εφαρμόζουν όλες οι επιχειρήσεις τα κριτήρια ESG και θα ήταν αδύνατο να έχουν επιτύχει τέτοια διαδικασία, χωρίς την αντίστοιχη εφαρμογή των δεικτών.

Τα δεδομένα που συλλέξαμε δείχνουν πως το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων εξερευνούν και χαρτογραφούν τους κινδύνους κατά τα στάδια της ανάλυσης των δεδομένων (15,4%). Μετέπειτα ακολουθούν με ίσα ποσοστά της τάξεως του 11,5% τα στάδια Συλλογής των Πληροφοριών, το Στάδιο Δόμησης της Στρατηγικής και το Στάδιο Ελέγχου και επανεξέτασης συνολικά της έκθεσης ESG. Ακολουθεί το στάδιο Επικοινωνίας της έκθεσης με τα ενδιαφερόμενα μέλη. Τέλος, ευκαιρίες έχουν εντοπιστεί επίσης κατά το στάδιο της διαδικασίας σύνταξης της Έκθεσης (Reporting) κατά το οποίο στάδιο συγκεντρώνονται όλες οι πληροφορίες, η ανάλυση των δεδομένων και η στρατηγική που έχει αποφασιστεί από τη διοίκηση σε μια ενιαία δομή.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Έχετε διερευνήσει κινδύνους, για τη λήψη επιχειρηματικών ή επενδυτικών αποφάσεων, μέσω των κριτηρίων ESG; Αν ναι σε ποιο στάδιο το καταφέρατε;

26 απαντήσεις

Figure 8 - Έχετε διερευνήσει κινδύνους, για τη λήψη επιχειρηματικών ή επενδυτικών αποφάσεων, μέσω των κριτηρίων ESG; Αν ναι σε ποιο στάδιο το καταφέρατε;

Έχετε εντοπίσει εκμετάλλευση ευκαιριών, για τη λήψη επιχειρηματικών ή επενδυτικών αποφάσεων, μέσω των κριτηρίων ESG; Αν ναι σε ποιο στάδιο το εξακριβώσατε;

26 απαντήσεις

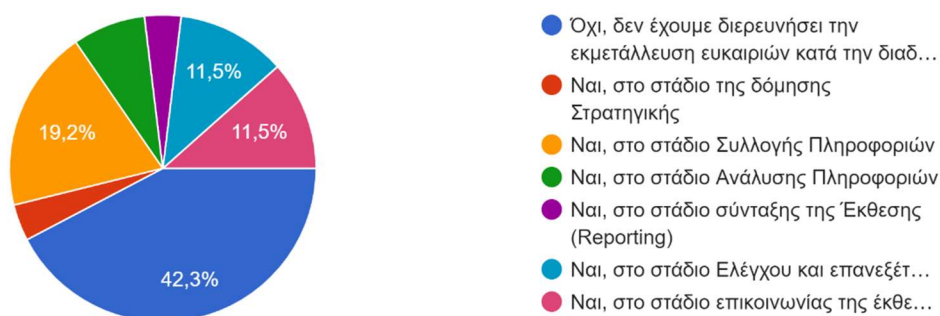

Figure 9 - Έχετε εντοπίσει εκμετάλλευση ευκαιριών, για τη λήψη επιχειρηματικών ή επενδυτικών αποφάσεων, μέσω των κριτηρίων ESG; Αν ναι σε ποιο στάδιο το εξακριβώσατε;

Από τις παρακάτω παρατηρήσεις εμφανίζεται πως οι περισσότερες επιχειρήσεις εντόπισαν στην αγορά ισχυρές ευκαιρίες στην Εμφάνιση Καινοτομικών Λύσεων (23,1%). Η καινοτομία

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

ενισχύει την εξωστρέφεια και δίνει ισχυρότερη θέση στην επιχείρηση στην μεταβαλλόμενη αγορά. Ακόλουθα παρατηρήσαμε την Ενίσχυση της Βιώσιμης Διαχείρισης σε υψηλό ιεραρχικό επίπεδο με ποσοστό 19,2%. Τόσο σε Δημιουργία Εμπιστοσύνης στους πελάτες (15,4%), αλλά και σε ευρύτερο τομέα στην Δημιουργία Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος (15,4%), οι επιχειρήσεις παρατηρούμε πως εντόπισαν ευκαιρίες μέσα από τα κριτήρια ESG. Η αλυσίδα που δίνει την επιχείρηση με τους πελάτες και τον εντοπισμό ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων είναι σημεία κρίσιμα για την επιτυχία θετικών οικονομικών αποτελεσμάτων και ομαλή ροή λειτουργίας. Γίνεται σαφές από το διάγραμμα πως οι επιχειρήσεις έχουν ανάγκη για διαφάνεια και ορθή διακυβέρνηση στο εσωτερικό περιβάλλον τους. Ακόλουθες ευκαιρίες εντοπίστηκαν να υπάρχουν ευκαιρίες σε Αύξηση Μεριδίου Αγοράς (11,5%) αλλά και σε Ενίσχυση της Φήμης με ποσοστό 7,7%, το οποίο συνδέεται με τις πελατειακές σχέσεις της εταιρείας. Στο ίδιο ποσοστό με την ενίσχυση της φήμης εντοπίζουμε να έχει δηλωθεί από τους ερωτηθέντες και η διερεύνηση ευκαιριών για την Προσέλκυση Ταλαντούχων Ανθρώπων με ποσοστό 7,7%.

Ποια θεωρείτε είναι μια σημαντική ευκαιρία για τη λήψη επιχειρηματικής ή επενδυτικής απόφασης, που εντοπίσατε, μέσω της διαδικασίας...ικής επιχειρηματικής ή επενδυτικής απόφασης;
26 απαντήσεις

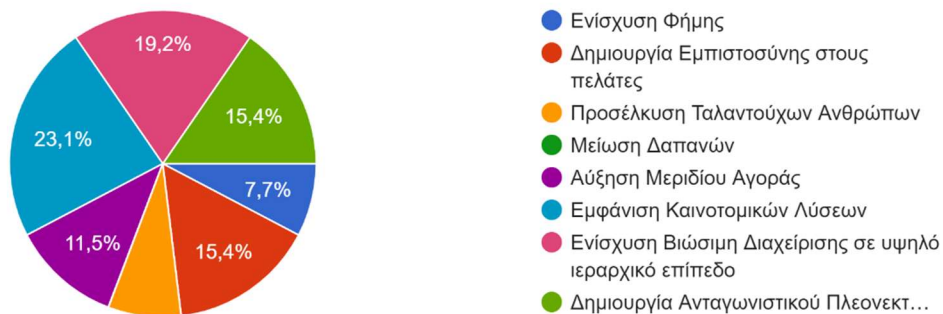

Figure 10 - Ποια θεωρείτε είναι μια σημαντική ευκαιρία για τη λήψη επιχειρηματικής ή επενδυτικής απόφασης, που εντοπίσατε, μέσω της διαδικασίας Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης ESG, κατά τη διαδικασία λήψης μιας σημαντικής επιχειρηματικής ή επενδυτικής απόφασης;

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Το δείγμα μας βοηθάει να παρατηρήσουμε τί θεωρούν οι επιχειρήσεις ως το σημαντικότερο πλεονέκτημα που εισάγουν τα κριτήρια Βιώσιμης Ανάπτυξης κατά τη λήψη σημαντικών αποφάσεων. Αυτό μας υποδεικνύει πως υπάρχουν πλεονεκτήματα σε Βελτιστοποίηση Κοινωνικών Συνθηκών (38,5%). Υπάρχει ένα μικρό ποσοστό 3,8% που θεωρεί πως η διαδικασία ανάλυσης της Βιώσιμης Ανάπτυξης δεν εισάγει κάποιο πλεονέκτημα ευρύτερα αλλά υπάρχει επιπλέον ένα σημαντικό ποσοστό που θεωρεί πως ενισχύει τη Βελτιστοποίηση των Κοινωνικών Συνθηκών με ποσοστό 30,8% και επιπλέον ένα ποσοστό πως εντοπίζει πλεονέκτημα στην εξοικονόμηση πόρων. Συνολικά ένα ποσοστό 96,2% των επιχειρήσεων παρατηρούμε πως πιστεύουν ότι υπάρχουν σε όλους τους κλάδους πλεονεκτήματα με την εισαγωγή των κριτηρίων ESG στις επιχειρηματικές αποφάσεις.

Θεωρείτε πως η διαδικασία ανάλυσης της Βιώσιμης Ανάπτυξης, για τη λήψη σημαντικών επιχειρηματικών ή επενδυτικών αποφάσεων έχει πλεονεκτήματα;

26 απαντήσεις

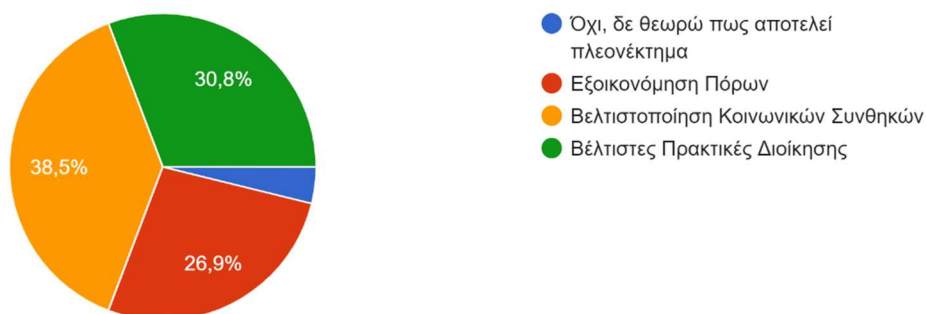

Figure 11 - Θεωρείτε πως η διαδικασία ανάλυσης της Βιώσιμης Ανάπτυξης, για τη λήψη σημαντικών επιχειρηματικών ή επενδυτικών αποφάσεων έχει πλεονεκτήματα;

Οι παρακάτω τρεις ερωτήσεις αναφέρθηκαν ως προς την προτεραιότητα που προσδίδου οι επιχειρήσεις στα Περιβαλλοντικά – Κοινωνικά – Διακυβερνητικά κριτήρια με βαθμίδες από το 1 ως μέγιστη ενώ τη βαθμίδα 5 ως ελάχιστη. Ως προς τα κριτήρια Περιβάλλοντος βλέπουμε το η μέγιστη βαθμίδα να είναι στο 2 με ποσοστό 46,2%, ακολουθεί η βαθμίδα 1 με ποσοστό 42,3% και

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

τέλος η βαθμίδα 3 με ποσοστό 11,5%. Κατά τα Κοινωνικά κριτήρια ακολούθως είχαμε τις περισσότερες παρατηρήσεις στη βαθμίδα 2 με ποσοστό 57,7%, στη συνέχεια τη βαθμίδα 1 με ποσοστό 26,9% και τέλος τη βαθμίδα 3 με ποσοστό παρατηρήσεων 15,4%. Η πλειοψηφία των μεγάλων οντοτήτων έδειξε πως το πλεονέκτημα που προσφέρεται είναι η βελτιστοποίηση των κοινωνικών συνθηκών με ποσοστό 58,33%. Το πλήθος των μεσαίων οντοτήτων επέλεξε ως πλεονέκτημα με ποσοστά ισοψηφίας την παροχή βέλτιστων πρακτικών διοίκησης, καθώς και την βελτιστοποίηση των κοινωνικών συνθηκών με ποσοστά 42,85% έκαστο. Ενδιαφέρον παρουσίασαν οι μικρές οντότητες, όπου η πλειοψηφία επέλεξε την εξοικονόμηση πόρων να είναι το πλεονέκτημα που φέρεται να έχει η διαδικασία ανάλυσης της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Οι πολύ μικρές οντότητες δεν παρουσίασαν κάποια επιλογή να έχει θέση πλειοψηφίας. Τέλος έχουμε διερευνήσει για τις βαθμίδες προτεραιότητας σε κριτήρια Διακυβέρνησης, τα οποία ακολουθούν παρόμοια κατανομή βαθμίδων με τα προηγούμενα δύο κριτήρια. Ως προς τα κριτήρια Διακυβέρνησης οι απαντήσεις που λάβαμε προς την προτεραιότητά τους το 46,2% σημειώνεται στη βαθμίδα 2. Παράλληλα εντοπίζουμε πως έχουμε ίσες παρατηρήσεις στην βαθμίδα 3 με ποσοστό 26,9%, όσο και στην βαθμίδα 1 με ποσοστό 26,9%. Μεταξύ τους τα τρία αυτά κριτήρια βλέπουμε πως το βάρος της περισσότερης βαρύτητας φέρουν τα κριτήρια επί του περιβάλλοντος, το οποίο σημειώνει τις περισσότερες παρατηρήσεις στη βαθμίδα 1. Σε δεύτερη θέση έρχονται τα κριτήρια υπέρ της διακυβέρνησης, όπου η διάμεσος βρίσκεται στη βαθμίδα 2 αλλά με ισχυρό ποσοστό στη βαθμίδα 1. Τέλος έρχονται τα κριτήρια επί της κοινωνίας, όπου και εκεί το 50% των παρατηρήσεων αθροίζεται στη βαθμίδα 2, αλλά με λιγότερο ποσοστό στη βαθμίδα 1 από όσο τα προηγούμενα 2 κριτήρια.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Κατά τη λήψη μιας σημαντικής απόφασης, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG πόσο θα συμφωνούσατε σε προτεραιότητα για τα Περιβαλλοντικά Κριτήρια;
26 απαντήσεις

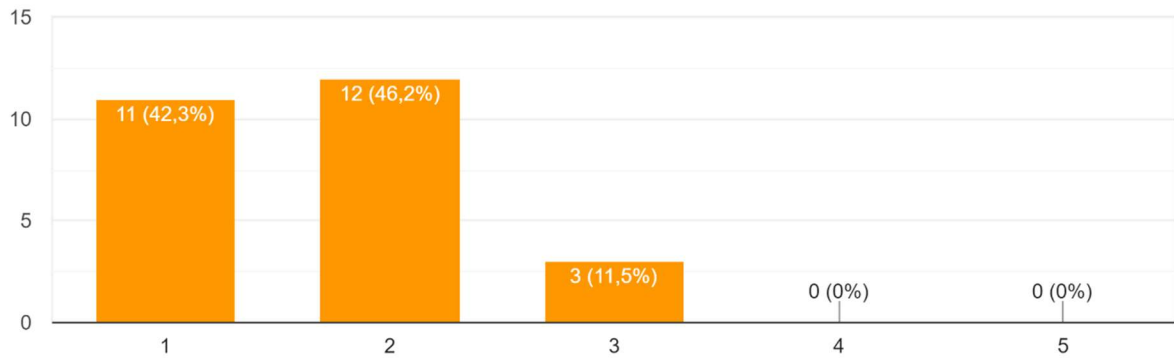

Figure 12 - Κατά τη λήψη μιας σημαντικής απόφασης, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG πόσο θα συμφωνούσατε σε προτεραιότητα για τα Περιβαλλοντικά Κριτήρια;

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Κατά τη λήψη μιας σημαντικής απόφασης, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG πόσο θα συμφωνούσατε σε προτεραιότητα για τα Κοινωνικά Κριτήρια;
26 απαντήσεις

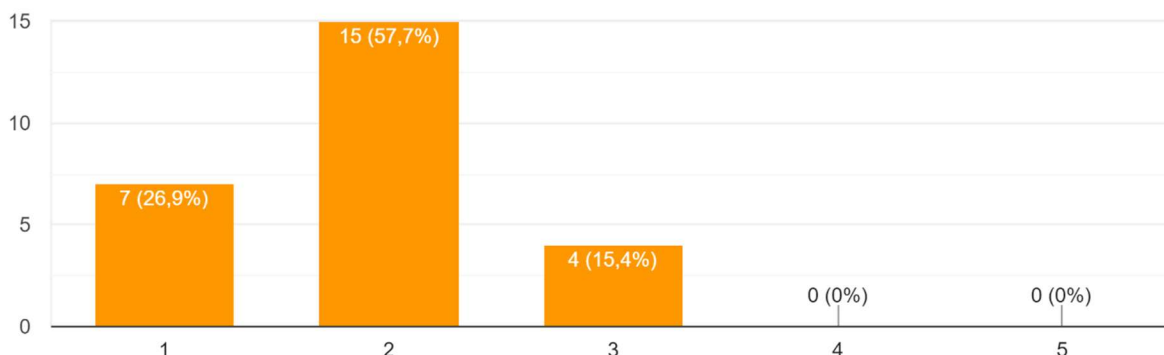

Figure 13 - Κατά τη λήψη μιας σημαντικής απόφασης, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG πόσο θα συμφωνούσατε σε προτεραιότητα για τα Κοινωνικά Κριτήρια;

Κατά τη λήψη μιας σημαντικής απόφασης, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG πόσο θα συμφωνούσατε σε προτεραιότητα για τα Διακυβερνητικά Κριτήρια;
26 απαντήσεις

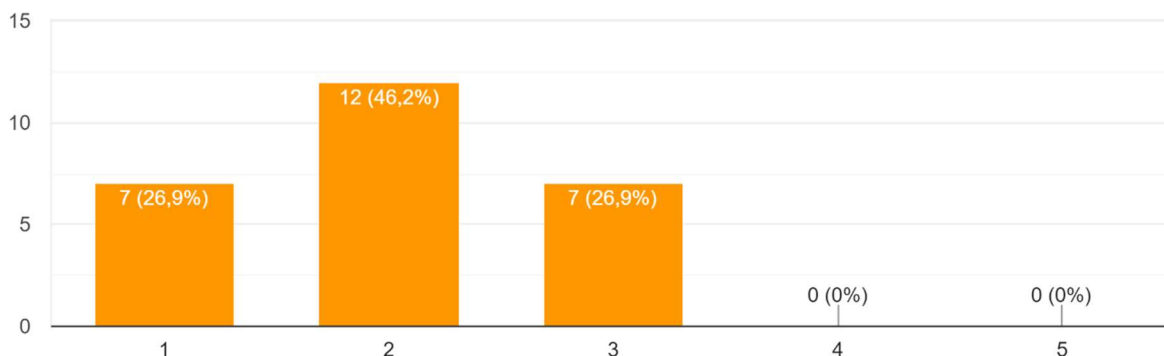

Figure 14 - Κατά τη λήψη μιας σημαντικής απόφασης, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG πόσο θα συμφωνούσατε σε προτεραιότητα για τα Διακυβερνητικά Κριτήρια;

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Είναι σημαντικό να επισημάνουμε πως ανάλογα τη σειρά προτίμησης προτεραιότητας των κριτηρίων που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις υπόψιν τους, έχει αποτέλεσμα και στις ανάλογες επιχειρηματικές αποφάσεις που θα λάβουν. Καθώς είναι δύσκολο να ικανοποιηθούν όλα τα κριτήρια ταυτόχρονα και στον ίδιο βαθμό οι επιχειρήσεις θα λάβουν αποφάσεις για τη στρατηγική που θα ακολουθήσουν αντίστοιχα με τις προτεραιότητες που δίνουν. Για αυτό λοιπόν είναι σημαντικό να έχουμε στην έρευνα και δείγμα της προτίμησης προτεραιότητας που, κατά την άποψή τους, οι οργανισμοί λαμβάνουν. Κρίσιμο σημείο παρατήρησης στα συγκεκριμένα σημεία είναι πως δεν υπήρξαν παρατηρήσεις πέραν της μέσης βαθμίδας, ήτοι νούμερο 3, σε κάποιο από τα κριτήρια ESG, παρότι στο δείγμα μας υπήρξαν ερωτηθέντες επιχειρήσεις που δεν ακολουθούν τα κριτήρια ESG ή δεν είχαν γνώση επί του συνόλου της εφαρμογής των κριτηρίων ESG.

Στις τελευταίες δύο ερωτήσεις αναλύσαμε το δείγμα ως προς τις επιχειρηματικές αποφάσεις που θα μπορούσαν προτιμούσαν. Στην ερώτηση εάν θα προτιμούσαν συνεργασία με άλλη επιχείρηση που αντίστοιχα εφαρμόζε κριτήρια ESG, σε περίπτωση που βάρυνε κοστολογικά την επιχείρηση βραχυπρόθεσμα, οι περισσότερες παρατηρήσεις συγκεντρώθηκαν στη βαθμίδα 2 με ποσοστό 30,8%, ενώ στη βαθμίδα 1 συγκεντρώνεται ποσοστό 23,1%. Η διάμεσος των παρατηρήσεων συγκροτείται στη βαθμίδα 2, δηλαδή το 50% των ερωτηθέντων είναι εντός των βαθμίδων 1 και 2. Υπάρχει δηλαδή μια θετική στάση ως προς το γενικό σύνολο για τις επιχειρήσεις που προτίθενται να προβούν σε λήψη απόφασης για συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις που θα εφαρμόζουν και αυτές τα κριτήρια ESG, ακόμα και με μεγαλύτερο βραχυπρόθεσμο οικονομικό κόστος. Στις βαθμίδες 3 και 4 συγκεντρώνεται ποσοστό 19,2% έκαστη, ενώ στη τελευταία βαθμίδα 5, συγκεντρώνεται ποσοστό 7,7%. Υπάρχει δηλαδή ένα συγκεκριμένο πλήθος επιχειρήσεων που δε βρίσκουν εφικτή την συνεργασία με επιχειρήσεις που εφαρμόζουν αντίστοιχα τα ανάπτυξη με

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

βιώσιμα κριτήρια, εάν αυτή η συνεργασία βραχυπρόθεσμα επιβάρυνε κοστολογικά την εταιρεία.

Είστε μια επιχείρηση που εφαρμόζει κριτήρια ESG. Θα προτιμούσατε να συνεργαστείτε με άλλη επιχείρηση που εφαρμόζει Στρατηγική Βιώσιμης Α...μα και αν είχε μεγαλύτερο κόστος βραχυχρόνια; 26 απαντήσεις

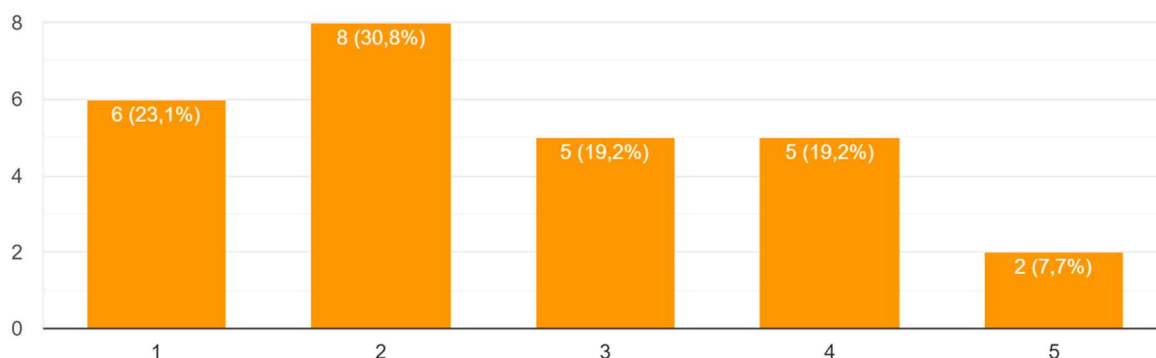

Figure 15 - Είστε μια επιχείρηση που εφαρμόζει κριτήρια ESG. Θα προτιμούσατε να συνεργαστείτε με άλλη επιχείρηση που εφαρμόζει Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης, ακόμα και αν είχε μεγαλύτερο κόστος βραχυχρόνια;

Παρακάτω αναλύουμε το δείγμα για την σχέση εάν θα προτιμούσε μια επιχείρηση που εφαρμόζει Βιώσιμη Ανάπτυξη, να προβεί σε επιχειρηματική απόφαση που δεν συμβαδίζει με τα κριτήρια ESG, σε περίπτωση που θα είχε καλύτερη απόδοση οικονομικών αποτελεσμάτων. Το πλήθος επέλεξε ως απάντηση τη βαθμίδα 3 που είναι η ενδιάμεση βαθμίδα, δηλαδή προς πιο ουδέτερη στάση με ποσοστό 38,5%. Οι βαθμίδες 1 και 2 συγκέντρωσαν αθροιστικό ποσοστό 34,6%, όπου αντίστοιχα έλαβαν η βαθμίδα 1 ποσοστό 7,7% και η βαθμίδα 2 6,9%. Αντίθετα Οι βαθμίδες 4 και 5 συγκέντρωσαν αθροιστικά ποσοστό 26,9%, όπου αντίστοιχα η βαθμίδα 4 έλαβε 19,2% ενώ η βαθμίδα 5 έλαβε 7,7%. Οι παρατηρήσεις υποδεικνύουν ελαφρώς πως οι επιχειρήσεις θα πρόβαιναν σε επιχειρηματική απόφαση που θα απέφερε βελτιωμένα οικονομικά αποτελέσματα, ακόμα και εάν βραχυπρόθεσμα δεν θα εντασσόταν η κίνηση αυτή στα κριτήρια της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Παρατηρούμε πως οι ακραίες τιμές 1 και 5 των βαθμίδων των παρατηρήσεων συγκέντρωσαν ίσο ποσοστό επί των παρατηρήσεων με τιμές 7,7%. Από τις επιχειρήσεις που

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

δραστηριοποιούνται παγκόσμια, ποσοστό 70% δηλώνει από τις βαθμίδες 1 έως 2, πως θα επιθυμούσε συνεργασία με άλλη επιχείρηση που εφαρμόζει κριτήρια ESG, ακόμα και αν αυτή η απόφαση θα είχε κάποιο βραχυχρόνιο μεγαλύτερο κόστος, που δείχνει θετική στάση. Σε αντίστοιχη σύγκριση εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον Ευρωπαϊκό χώρο επέλεξαν τις βαθμίδες 1 έως 2 στην ίδια ερώτηση σε ποσοστό 75%. Τα ποσοστά που δήλωσαν τις βαθμίδες 1 έως 2 έπεσαν σε ποσοστό 33,3% στις επιχειρήσεις που έχουν ενεργή δράση τόσο εντός του ελλαδικού χώρου, εθνικά δηλαδή, όσο και σε τοπικό επίπεδο, στην περιφέρεια της έδρας δηλαδή.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασαν οι εταιρείες του κλάδου που απασχολούνται σε παροχή χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών, καθώς στην ερώτηση με το παρακάτω πίνακα, εάν θα επιθυμούσαν να προβούν σε επιχειρηματική κίνηση που θα αποτελούσε ευκαιρία για την βελτιστοποίηση των οικονομικών τους αποτελεσμάτων, χωρίς όμως η κίνηση αυτή να εντάσσεται σε βιώσιμη ανάπτυξη, το 50% του πλήθους επέλεξε την βαθμίδα 4, το 25% του πλήθους επέλεξε την βαθμίδα 2 και το 25% του πλήθους την βαθμίδα 2. Δηλαδή το 50% τουλάχιστον του πλήθους των εταιρειών αυτών θα ήταν αρνητικό σε μια τέτοια προσέγγιση επιχειρηματικής απόφασης.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Είστε μια εταιρεία που εφαρμόζει κριτήρια ESG. Κατά τη λήψη μιας επιχειρηματικής ευκαιρίας, που όμως δεν συμβαδίζει με τα κριτήρια ESG, θ...εντασσόταν βραχυπρόθεσμα σε Βιώσιμη Ανάπτυξη;
26 απαντήσεις

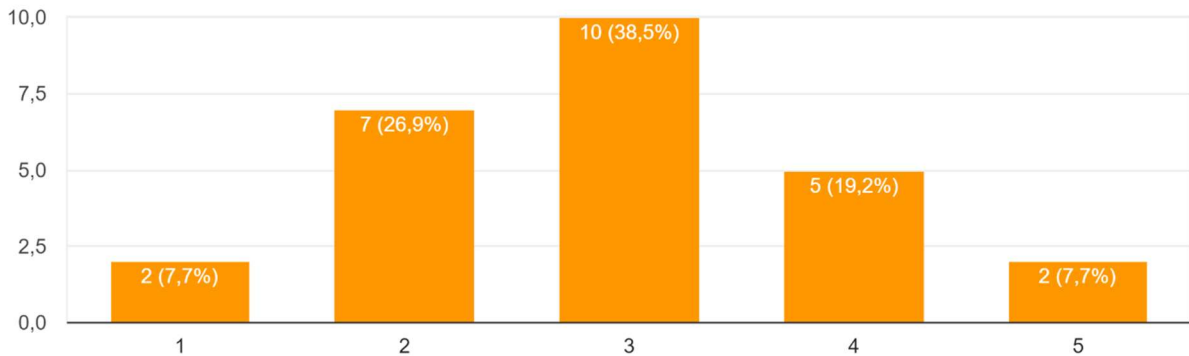

Figure 16 - Είστε μια εταιρεία που εφαρμόζει κριτήρια ESG. Κατά τη λήψη μιας επιχειρηματικής ευκαιρίας, που όμως δεν συμβαδίζει με τα κριτήρια ESG, θα προχωρούσατε σε απόφαση που θα απέφερε καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα, παρότι δεν θα εντασσόταν βραχυπρόθεσμα

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

3.4 Διατύπωση Συμπερασμάτων

3.4.1 Συμπεράσματα

Η εφαρμογή των κριτηρίων ESG αντιμετωπίζει πολλές δυσκολίες, αλλά παράλληλα προσφέρει σημαντικά οφέλη. Είναι σημαντικό για τις επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν αυτές τις δυσκολίες με στρατηγική προσέγγιση και να εκμεταλλευτούν τα οφέλη που προσφέρουν τα ESG, προωθώντας την βιωσιμότητα και την ευημερία της κοινωνίας και του περιβάλλοντος.

Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται ως μεγάλες οντότητες έχουν τα ηνία στο περίπλοκο περιβάλλον των κριτηρίων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη. Σύμφωνα με το δείγμα που παρατηρήσαμε, είναι πιο πιθανή η εφαρμογή των ESG σε επιχειρήσεις που είναι μεγάλες οντότητες και αυτές είναι πιο πιθανό στατιστικά να έχουν παραπάνω από 30 έτη λειτουργίας. Αυτό σημαίνει πως απαιτούνται διαδικασίες και πόροι για να ενσωματωθούν τα κριτήρια ESG στη λειτουργική δομή μιας επιχείρησης και αυτό αποτελεί εμπόδιο για τις μικρότερες. Αυτό συμβαίνει γιατί όσο πιο μικρή ή νεαρή είναι η επιχείρηση τόσο σε χαμηλότερη προτεραιότητα εμφανίζονται οι αποφάσεις που συνοδεύονται από την Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Παρότι υπάρχει μια θετική σχέση μεταξύ των οικονομικών αποτελεσμάτων σε μακροχρόνιο ορίζοντα, οι επιχειρήσεις στο βραχυπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα τείνουν να είναι πιο διαλλακτικές στις επιχειρηματικές τους αποφάσεις, ακόμα κι αν αυτές δεν ακολουθούν σε ενσωμάτωση των κριτηρίων βιώσιμης ανάπτυξης. Αντίστοιχα η διαχείριση συνολικά των κινδύνων που θα αντιμετωπίσει μια εταιρεία, ή η εκμετάλλευση των ευκαιριών που θα εντοπίσει, κρίνεται από παράγοντες όπως είναι ο τύπος της επιχείρησης, και από το περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται και οι συνεργάτες που αποδέχονται ή όχι τις στρατηγικές της αποφάσεις. Οι στρατηγικές διαχείρισης και οι επιχειρηματικές αποφάσεις που επιλέγουν για τη διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών που αντιμετωπίζουν γίνονται μοντέλο οικονομικού αποτελέσματος και για τις μικρότερες επιχειρήσεις αντίστοιχα.

Κατά τη διαδικασία υλοποίησης της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της σύνταξης της Έκθεσης όπου αναφέρονται τα γεγονότα που ήδη έλαβαν μέρος καθώς και οι στόχοι που θα βάλει για το

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

επόμενο χρονικό διάστημα η εταιρεία εντοπίζονται οι κίνδυνοι και οι ευκαιρίες που, μέσα από την ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG, η εταιρεία θα κληθεί να αντιμετωπίσει. Από την έρευνά μας παρατηρήσαμε πως το 19,2% του πλήθους των ερωτηθέντων επιλέγει το Στάδιο Συλλογής Πληροφοριών ως το κρίσιμο σημείο σε αυτή τη διαδικασία για να εντοπίσει ευκαιρίες. Κατά αντίστοιχη παρατήρηση έχουμε στη διαδικασία διερεύνησης κινδύνων πως το 15,4% των ερωτηθέντων εντόπισε κινδύνους κατά το στάδιο Ανάλυσης Πληροφοριών και Δεδομένων. Τα δεδομένα αυτά μας υποδεικνύουν πως η δομημένη συλλογή και ανάλυση των πληροφοριών δείχνει να βοηθάει αρκετά μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων στη διαδικασία της διαχείρισης.

Ο τραπεζικός κλάδος ηγείται διεθνώς στον τομέα εφαρμογής των κριτηρίων ESG, αφενός εφαρμόζοντάς τα συναφή κριτήρια, αφετέρου ωθώντας με χρηματοδοτήσεις αντίστοιχα εταιρείες που εξοπλίζονται με στρατηγικές βιώσιμης ανάπτυξης και έχουν κατεύθυνση την εφαρμογή των κριτηρίων βιωσιμότητας. Και στη παρούσα έρευνα έχουμε ενδείξεις αντίστοιχες πως οι διαχείριση των ευκαιριών από αυτές τις εταιρείες γίνεται με γνώμονα όχι μόνο τα βέλτιστα οικονομικά αποτελέσματα και την επίτευξη των εμπορικών σκοπών των εταιρειών, αλλά και με κριτήρια σεβασμού σε Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Διακυβερνητικά κριτήρια.

Οι εταιρείες που εφαρμόζουν τα κριτήρια ESG στη διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών επωφελούνται από ένα ευρύ φάσμα πλεονεκτημάτων. Η αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων συμβάλλει στη μείωση του χρηματοοικονομικού κινδύνου και βελτιώνει την εταιρική φήμη, ενώ η αναζήτηση και η αξιοποίηση ευκαιριών ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και δημιουργεί νέους τομείς ανάπτυξης. Η ανάληψη υπεύθυνων δράσεων στον τομέα της βιωσιμότητας δεν μόνο προστατεύει από τους κινδύνους, αλλά και δημιουργεί νέες ευκαιρίες για ανάπτυξη και καινοτομία. Στην εποχή της βιωσιμότητας, οι εταιρείες που υιοθετούν αυτήν την προσέγγιση είναι περισσότερο προετοιμασμένες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και την αξιοποίηση των ευκαιριών που προκύπτουν στον επιχειρηματικό κόσμο και αποτελεί καίριο στοιχείο για την επιτυχημένη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων και την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Από τα τρία κριτήρια της βιώσιμης ανάπτυξης, ως ισχυρότερο σε βαθμό προτίμησης αποτιμάται το κριτήριο Περιβάλλοντος, κατά την διαδικασία λήψης κάποιας σημαντικής απόφασης, ενώ σε δεύτερη θέση ακολουθούν τα κοινωνικά κριτήρια με ελάχιστη διαφορά από τα διακυβερνητικά κριτήρια. Ο σεβασμός στο περιβάλλον και η διαπίστωση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, έχει ανέλθει ως η άμεση προτεραιότητα για την κίνηση των εταιρειών, κατανοώντας πως είναι βέλτιστη πρακτική να προστατεύσουμε το φυσικό περιβάλλον και τους πόρους για να υπάρχει βιωσιμότητα στην αγορά. Καθώς και τα άλλα δύο κριτήρια έλαβαν ισχυρή προτίμηση στις βαθμίδες θετικής προτίμησης και όχι κάτω από τον μέσο όρο βαθμίδων, γίνεται σαφές πως είναι κατανοητό από όλες τις επιχειρήσεις πως οι αποφάσεις τους γίνονται με σεβασμό και στα τρία αυτά κριτήρια.

Η διαχείριση κινδύνων και ευκαιριών με τη χρήση των κριτηρίων ESG προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα όπως μείωση του χρηματοοικονομικού κινδύνου και βελτίωση της εταιρικής φήμης. Ωστόσο, αντιμετωπίζει και περιορισμένα, όπως την ανεπάρκεια δεδομένων και το κόστος ανάπτυξης. Είναι σημαντικό για τις επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν αυτά τα κενά και να εκμεταλλευτούν τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν τα ESG στην ανάπτυξή τους.

Οι κρίσιμες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κόσμος, όπως η αλλαγή του κλίματος και οι κοινωνικές ανισότητες, έχουν κάνει τα κριτήρια ESG ουσιαστικά για τις επιχειρήσεις. Η Ευρώπη, με τις διάφορες της χώρες, έχει καταβάλει προσπάθειες για την εφαρμογή των κριτηρίων αυτών με διάφορες ταχύτητες και επιτυχίες.

3.4.2 *Περιορισμοί Έρευνας*

- Η έρευνα διήρκεσε σχετικά μικρό χρονικό διάστημα, οπότε δεν έχει διασταυρωθεί εκτενώς με επανάληψη.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

- Πολλές εταιρείες ανταποκρίθηκαν πως δεν είχαν στην παρούσα χρονική στιγμή δυνατότητα να ανταποκριθούν στην έρευνα, ώστε να λάβουμε υπόψη τη τοποθέτησή τους.
- Το δείγμα είναι σχετικά μικρό, καθώς αφορά επιχειρήσεις που θα είχαν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν κριτήρια ESG, αλλά δεν είναι τόσες πολλές αυτές που τα εφαρμόζουν, και ακόμη λιγότερες ανταποκρίθηκαν από αυτές που τα εφαρμόζουν.
- Οι δυσκολίες να έρθουμε σε επαφή με το αρμόδιο πρόσωπο ή τμήμα των επιχειρήσεων για περαιτέρω εκτεταμένη έρευνα λειτούργησε ως εμπόδιο συλλογής δεδομένων και δεν προσμετρήθηκαν αφού δεν ήταν δυνατή η προσέγγισή τους.
- Η γνωστοποίηση της πληροφορίας ότι θα δημοσιευτεί σε εργασία μεταπτυχιακού διπλώματος, έκανε τις επιχειρήσεις να απαντήσουν με πιο θετικές προοπτικές στην έρευνα, ίσως αλλοιώνοντας και την σειρά προτεραιότητας των κριτηρίων.

4. Βιβλιογραφία

Chen Hsiao-Min, Kuo Tsai-Chi, Chen Ju-Long (2022). Impacts on the ESG and financial performances of companies in the manufacturing industry based on the climate change related risks.

Cloutier Deborah (2020). The New Norm: ESG as a Material Risk and Opportunity for Real Estate.

Eccles, R. G., Ioannou, I., & Serafeim, G. (2014). The Impact of Corporate Sustainability on Organizational Processes and Performance. Harvard Business School Working Paper, 15-073.

Eccles, R. G., Ioannou, I., & Serafeim, G. (2014). The Impact of Corporate Sustainability on Organizational Processes and Performance. *Management Science*, 60(11), 2835–2857. <https://doi.org/10.1287/mnsc.2014.1984>

Eccles R.G., Lee L.E., Strohle J. C., (2019). The Social Origins of ESG: An Analysis of Innovates and KLD. Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1086026619888994>

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Eccles, R. G., Serafeim, G. (2013). The Performance Frontier. Innovating for a sustainable strategy. Retrieved from https://www.vedogreen.it/wp-content/uploads/2013/07/Harward-Articolo_CSR.pdf

Eisenhardt, K. M. (1989). Building theories from case study research. *Academy of Management Review*, 14(4), 532-550.

EUR-Lex (2011). Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (EKE), retrieved from [https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:corporate_social_responsibility#:~:text=%CE%9F%20%CF%8C%CF%81%CE%BF%CF%82%20%C2%AB%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7,%CF%84%CF%89%CE%BD%20%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%80%CF%84%CF%8E%CF%83%CE%B5%CF%8E%CE%BD%20%CF%84%CE%B7%CF%82%20%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%20%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%AF%CE%B1)

[content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:corporate_social_responsibility#:~:text=%CE%9F%20%CF%8C%CF%81%CE%BF%CF%82%20%C2%AB%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7,%CF%84%CF%89%CE%BD%20%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%80%CF%84%CF%8E%CF%83%CE%B5%CF%8E%CE%BD%20%CF%84%CE%B7%CF%82%20%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%20%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%AF%CE%B1](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:corporate_social_responsibility#:~:text=%CE%9F%20%CF%8C%CF%81%CE%BF%CF%82%20%C2%AB%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7,%CF%84%CF%89%CE%BD%20%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%80%CF%84%CF%8E%CF%83%CE%B5%CF%8E%CE%BD%20%CF%84%CE%B7%CF%82%20%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%20%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%AF%CE%B1)

EUR-Lex (2011). Πρωτόκολλο του Κυότο για τις κλιματικές μεταβολές, retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/summary/kyoto-protocol-on-climate-change.html>

European Commission. (2021). Non-Financial Reporting Directive. Retrieved from https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/company-reporting-and-auditing/company-reporting/non-financial-reporting-directive_en

Freeman, R. E., Harrison, J. S., & Wicks, A. C. (2007). *Managing for stakeholders: Survival, reputation, and success*. Yale University Press.

George Serafeim (2020). Social-Impact Efforts that Create Real Value. Retrieved from <https://www.highmeadowsinstitute.org/wp-content/uploads/2021/07/Social-Impact-Efforts-That-Crete-Real-Value.pdf>

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Global Reporting Initiative (GRI). (2016). GRI Standards: The global standard for sustainability reporting. Retrieved from <https://www.globalreporting.org/standards/>

Grewal, J., & Serafeim, G. (2020). The Consequences of Mandatory Corporate Sustainability Reporting. Harvard Business School Working Paper, 20-098.

Investopedia (2023). What is Environmental, Social, and Governance (ESG) Investing? Retrieved from <https://www.investopedia.com/terms/e/environmental-social-and-governance-esg-criteria.asp>

Janney, J.J., Dess, G.G. (2006). The risk concept for entrepreneurs reconsidered: New challenges to the conventional wisdom. *Journal of Business Venturing*, 21 (3), 385 – 400.

Johnson, G., Scholes, K., & Whittington, R. (2008). *Exploring corporate strategy: Text and cases*. Pearson Education.

Kramer R. Mark and Pfitzer W. Marc (2022). *The Essential Link Between ESG Targets & Financial Performance*.

Mackey, A., Mackey, T. B., & Barney, J. B. (2007). Corporate Social Responsibility and Firm Performance: Investor Preferences and Corporate Strategies. *Academy of Management Review*, 32(3), 817-835.

Mintzberg, H., Raisinghani, D., & Theoret, A. (1976). The structure of unstructured decision processes. *Administrative Science Quarterly*, 21(2), 246-275.

Silvola Hanna, Landau Tiina (2021). *Sustainable Investing. Beating the Market with ESG*.

Simon, H. A. (1977). *The new science of management decision*. Prentice-Hall.

Sulkowski Adam, Jebe Ruth (2022). *Evolving ESG Reporting Governance, Regime Theory, and proactive Law: Predictions and Strategies*.

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – AM 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Sustainability Accounting Standards Board (SASB). (2018). SASB standards: An overview. Retrieved from <https://www.sasb.org/the-sasb-standards/overview/>

The Conference Board. (2016). Corporate Governance Task Force Report: Corporate Governance Principles—Understanding, applying, and benchmarking against the 2016 Principles. <https://www.conference-board.org/research/corporate-governance-principles>

United Nations Global Compact. (2000). UN Global Compact: The Ten Principles. <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

United Nations. (n.d.). Sustainable Development Goals. <https://sdgs.un.org/goals>

Whealan Tensie & Fink Carly, 2016. The Comprehensive Business Case for Sustainability. Retrieved from <https://everestenergy.nl/new/wp-content/uploads/HBR-Article-The-comprehensive-business-case-for-sustainability.pdf>

Wikipedia. Environmental, social, and corporate governance. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/Environmental,_social,_and_corporate_governance

Wikipedia. Kyoto Protocol. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/Kyoto_Protocol

World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). (2021). The Business Case for ESG Disclosure: Case Studies from Leading Companies. Retrieved from <https://docs.wb>

Κορρές Μ. Γεώργιος & Λιαργκόβας Γ. Παναγιώτης (2009). Οικονομική των Επιχειρήσεων.

Μπουραντάς Δημήτρης (2002). Μάνατζμεντ. (269-287)

Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Logo. Retrieved from <https://myria.math.aegean.gr/~atsol/newpage/software/aegeanlogo/index.html>

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

5. *Παράρτημα*

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Χρονική σήμανση	Σε ποιο κλάδο δραστηριοποιείται η επιχείρησή σας;	Ποιο είναι το μέγεθος της οντότητας σύμφωνα με τα ΕΛΠ;
9/20/2023 23:18:29	Ταχυδρομικές Υπηρεσίες	Μεγάλες οντότητες
9/20/2023 23:29:12	Εμπόριο	Μεσαίες οντότητες
9/20/2023 23:52:18	Ενέργεια - Νερό	Μεγάλες οντότητες
9/21/2023 0:03:09	Ενέργεια - Νερό	Μεγάλες οντότητες
9/21/2023 9:04:03	Τεχνολογία & Παραγωγή Λογισμικού	Πολύ μικρές οντότητες
9/21/2023 10:01:55	Γεωργία - Αλιεία	Μεγάλες οντότητες
9/21/2023 12:23:27	Logistics	Μεγάλες οντότητες
9/21/2023 12:44:39	Τουριστικές Επιχειρήσεις	Μικρές οντότητες
9/21/2023 13:31:08	Τεχνολογία & Παραγωγή Λογισμικού	Πολύ μικρές οντότητες
9/21/2023 16:41:28	Εκπαίδευση	Μικρές οντότητες
9/21/2023 19:13:20	Χρηματοπιστωτικές & Ασφαλιστικές Υπηρεσίες	Μεσαίες οντότητες
9/21/2023 19:44:42	Εμπόριο	Μικρές οντότητες
9/22/2023 18:26:29	Χρηματοπιστωτικές & Ασφαλιστικές Υπηρεσίες	Πολύ μικρές οντότητες
9/22/2023 18:27:33	Τεχνολογία & Παραγωγή Λογισμικού	Μεσαίες οντότητες
9/22/2023 23:38:24	Τουριστικές Επιχειρήσεις	Μικρές οντότητες
9/22/2023 23:41:51	Ενημέρωση & Επικοινωνία	Μεγάλες οντότητες
9/22/2023 23:43:08	Τεχνολογία & Παραγωγή Λογισμικού	Μεγάλες οντότητες
9/23/2023 10:53:41	Ενέργεια - Νερό	Μεγάλες οντότητες
9/23/2023 11:35:11	Κατασκευές	Μεσαίες οντότητες
9/23/2023 11:37:15	Χρηματοπιστωτικές & Ασφαλιστικές Υπηρεσίες	Μεγάλες οντότητες
9/23/2023 11:38:15	Τεχνολογία & Παραγωγή Λογισμικού	Μεσαίες οντότητες
9/23/2023 18:50:13	Χρηματοπιστωτικές & Ασφαλιστικές Υπηρεσίες	Μεγάλες οντότητες
9/23/2023 18:51:46	Εμπόριο	Μεσαίες οντότητες
9/25/2023 12:35:49	Τεχνολογία & Παραγωγή Λογισμικού	Μεσαίες οντότητες
9/25/2023 20:46:39	Τεχνολογία & Παραγωγή Λογισμικού	Μεγάλες οντότητες
9/30/2023 18:44:50	Εμπόριο	Μεγάλες οντότητες

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

	Πόσα έτη δραστηριοποιείται η επιχείρησή;
Σε ποια περιοχή δραστηριοποιείται η επιχείρησή σας;	
Σε εθνικό επίπεδο (Ίδια χώρα με την έδρα της οντότητας)	>30
Παγκόσμια (Σε περισσότερες απο μια χώρες και σε παραπάνω απο 1 ηπείρους)	>30
Σε εθνικό επίπεδο (Ίδια χώρα με την έδρα της οντότητας)	>30
Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (Σε παραπάνω απο 1 Ευρωπαϊκή χώρα)	1-3
Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (Σε παραπάνω απο 1 Ευρωπαϊκή χώρα)	4-10
Παγκόσμια (Σε περισσότερες απο μια χώρες και σε παραπάνω απο 1 ηπείρους)	>30
Παγκόσμια (Σε περισσότερες απο μια χώρες και σε παραπάνω απο 1 ηπείρους)	10-30
Τοπικά (Εντός Νομού της έδρας της οντότητας)	10-30
Σε εθνικό επίπεδο (Ίδια χώρα με την έδρα της οντότητας)	10-30
Τοπικά (Εντός Νομού της έδρας της οντότητας)	4-10
Σε εθνικό επίπεδο (Ίδια χώρα με την έδρα της οντότητας)	1-3
Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (Σε παραπάνω απο 1 Ευρωπαϊκή χώρα)	>30
Τοπικά (Εντός Νομού της έδρας της οντότητας)	10-30
Σε εθνικό επίπεδο (Ίδια χώρα με την έδρα της οντότητας)	4-10
Σε εθνικό επίπεδο (Ίδια χώρα με την έδρα της οντότητας)	1-3
Σε εθνικό επίπεδο (Ίδια χώρα με την έδρα της οντότητας)	10-30
Παγκόσμια (Σε περισσότερες απο μια χώρες και σε παραπάνω απο 1 ηπείρους)	>30
Παγκόσμια (Σε περισσότερες απο μια χώρες και σε παραπάνω απο 1 ηπείρους)	10-30
Σε εθνικό επίπεδο (Ίδια χώρα με την έδρα της οντότητας)	4-10
Παγκόσμια (Σε περισσότερες απο μια χώρες και σε παραπάνω απο 1 ηπείρους)	10-30
Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (Σε παραπάνω απο 1 Ευρωπαϊκή χώρα)	>30
Παγκόσμια (Σε περισσότερες απο μια χώρες και σε παραπάνω απο 1 ηπείρους)	4-10
Σε εθνικό επίπεδο (Ίδια χώρα με την έδρα της οντότητας)	4-10
Παγκόσμια (Σε περισσότερες απο μια χώρες και σε παραπάνω απο 1 ηπείρους)	10-30
Παγκόσμια (Σε περισσότερες απο μια χώρες και σε παραπάνω απο 1 ηπείρους)	>30
Παγκόσμια (Σε περισσότερες απο μια χώρες και σε παραπάνω απο 1 ηπείρους)	>30

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Είστε μια επιχείρηση που εφαρμόζει κριτήρια ESG. Θα προτιμούσατε να συνεργαστείτε με άλλη επιχείρηση που εφαρμόζει Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης, ακόμα και αν είχε μεγαλύτερο κόστος βραχυχρόνια;	Κατά τη λήψη μιας σημαντικής απόφασης, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG πόσο θα συμφωνούσατε σε προτεραιότητα για τα Περιβαλλοντικά Κριτήρια;	Κατά τη λήψη μιας σημαντικής απόφασης, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG πόσο θα συμφωνούσατε σε προτεραιότητα για τα Κοινωνικά Κριτήρια;
4	1	1
2	1	2
2	2	2
1	2	2
3	2	1
2	2	2
2	2	2
3	3	3
4	2	3
2	2	2
2	2	2
1	1	1
3	2	2
1	1	2
5	3	3
4	2	2
5	1	2
1	1	2
3	3	2
4	1	1
2	1	1
4	1	1
3	2	3
2	2	2
1	1	1
1	1	2

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Κατά τη λήψη μιας σημαντικής απόφασης, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ESG πόσο θα συμφωνούσατε σε προτεραιότητα για τα Διακυβερνητικά Κριτήρια;	Ποια θεωρείτε είναι μια σημαντική ευκαιρία για τη λήψη επιχειρηματικής ή επενδυτικής απόφασης, που εντοπίσατε, μέσω της διαδικασίας Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης ESG, κατά τη διαδικασία λήψης μιας σημαντικής επιχειρηματικής ή επενδυτικής απόφασης;
	1 Εμφάνιση Καινοτομικών Λύσεων
	2 Δημιουργία Εμπιστοσύνης στους πελάτες
	2 Δημιουργία Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος
	3 Δημιουργία Εμπιστοσύνης στους πελάτες
	2 Δημιουργία Εμπιστοσύνης στους πελάτες
	2 Αύξηση Μεριδίου Αγοράς
	3 Ενίσχυση Βιώσιμη Διαχείρισης σε υψηλό ιεραρχικό επίπεδο
	3 Δημιουργία Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος
	3 Δημιουργία Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος
	2 Προσέλκυση Ταλαντούχων Ανθρώπων
	2 Ενίσχυση Βιώσιμη Διαχείρισης σε υψηλό ιεραρχικό επίπεδο
	1 Εμφάνιση Καινοτομικών Λύσεων
	1 Ενίσχυση Βιώσιμη Διαχείρισης σε υψηλό ιεραρχικό επίπεδο
	2 Προσέλκυση Ταλαντούχων Ανθρώπων
	3 Ενίσχυση Φήμης
	1 Εμφάνιση Καινοτομικών Λύσεων
	2 Εμφάνιση Καινοτομικών Λύσεων
	2 Αύξηση Μεριδίου Αγοράς
	3 Αύξηση Μεριδίου Αγοράς
	1 Εμφάνιση Καινοτομικών Λύσεων
	2 Ενίσχυση Βιώσιμη Διαχείρισης σε υψηλό ιεραρχικό επίπεδο
	1 Δημιουργία Εμπιστοσύνης στους πελάτες
	1 Ενίσχυση Φήμης
	2 Ενίσχυση Βιώσιμη Διαχείρισης σε υψηλό ιεραρχικό επίπεδο
	2 Δημιουργία Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος
	3 Εμφάνιση Καινοτομικών Λύσεων

ΑΧΤΥΠΗΣ Σ. ΣΑΒΒΑΣ – ΑΜ 2152022003 – emba22003@ba.aegean.gr

Θεωρείτε πως η διαδικασία ανάλυσης της Βιώσιμης Ανάπτυξης, για τη λήψη σημαντικών επιχειρηματικών ή επενδυτικών αποφάσεων έχει πλεονεκτήματα;	Είστε μια εταιρεία που εφαρμόζει κριτήρια ESG. Κατά τη λήψη μιας επιχειρηματικής ευκαιρίας, που όμως δεν συμβαδίζει με τα κριτήρια ESG, θα προχωρούσατε σε απόφαση που θα απέφερε καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα, παρότι δεν θα εντασσόταν βραχυπρόθεσμα σε Βιώσιμη Ανάπτυξη;	
Βελτιστοποίηση Κοινωνικών Συνθηκών		1
Βέλτιστες Πρακτικές Διοίκησης		3
Εξοικονόμηση Πόρων		3
Βελτιστοποίηση Κοινωνικών Συνθηκών		3
Βέλτιστες Πρακτικές Διοίκησης		3
Βελτιστοποίηση Κοινωνικών Συνθηκών		2
Βέλτιστες Πρακτικές Διοίκησης		4
Εξοικονόμηση Πόρων		5
Όχι, δε θεωρώ πως αποτελεί πλεονέκτημα		3
Βέλτιστες Πρακτικές Διοίκησης		2
Βέλτιστες Πρακτικές Διοίκησης		4
Εξοικονόμηση Πόρων		2
Εξοικονόμηση Πόρων		2
Βελτιστοποίηση Κοινωνικών Συνθηκών		4
Εξοικονόμηση Πόρων		1
Βέλτιστες Πρακτικές Διοίκησης		3
Βέλτιστες Πρακτικές Διοίκησης		3
Εξοικονόμηση Πόρων		4
Βελτιστοποίηση Κοινωνικών Συνθηκών		2
Βελτιστοποίηση Κοινωνικών Συνθηκών		4
Βέλτιστες Πρακτικές Διοίκησης		3
Βελτιστοποίηση Κοινωνικών Συνθηκών		3
Εξοικονόμηση Πόρων		3
Βελτιστοποίηση Κοινωνικών Συνθηκών		2
Βελτιστοποίηση Κοινωνικών Συνθηκών		2
Βελτιστοποίηση Κοινωνικών Συνθηκών		5

Τέλος Παραρτήματος.